

PREDLOG
EVA:2016-2611-0063
PRVA OBRAVNAVA

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

V Zakonu o socialnem varstvu so centri za socialno delo ustanovljeni kot javni socialnovarstveni zavodi, ki opravljajo naloge, ki so jim z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Centri za socialno delo opravljajo tudi socialno varstvene storitve ter druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju.

Centri za socialno delo so strokovne institucije, ki se ukvarjajo s preprečevanjem in podporo pri razreševanju socialnih stisk ter težav posameznikov, družin in posameznih ranljivih skupin prebivalstva. Na podlagi določil Zakona o socialnem varstvu, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 54/92 z dne 13.11.1992 je Republika Slovenija z dnem 1.1.1993 prevzela pravice in obveznosti ustanovitelja vseh socialno varstvenih zavodov, med katerimi so tudi centri za socialno delo. Pred tem datumom so bile ustanoviteljice centrov za socialno delo občine.

Vloga centrov za socialno delo je v sistemu socialnega varstva ključna, saj so povezovalci celotnega sistema socialnega varstva. Njihova vloga v skupnosti se vedno bolj krepi, so spodbujevalci novih programov in oblik delovanja, prilagojenih potrebam okolja. Centri za socialno delo namreč poleg javnih pooblastil in socialno varstvenih storitev izvajajo številne programe, ki blažijo stiske uporabnikov in jih v njihovem lokalnem okolju ne ponujajo drugi izvajalci. Zaznavajo nove probleme in preko posameznih projektov in programov razvijajo nove oblike delovanja. Tako opravljajo interventno službo po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini, vodijo krizne centre za otroke, mladostnike ter za ženske in otroke, ki so žrtve nasilja, varne hiše za ženske in otroke ter izvajajo različne razvojne projekte za delo s posameznikom oziroma skupinami, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo delovati v svojem okolju ali pa so socialno izključeni (bivalne skupine, terapevtske skupine, mladinske delavnice, učna pomoč otrokom itd.). Razvili so veliko raznovrstnih projektov in programov, ki nudijo uporabnikom podporo v vsakdanjem življenju.

V Republiki Sloveniji deluje 62 centrov za socialno delo, katerih teritorialna pristojnost se pokriva z območji upravnih enot. Na območju Upravne enote Ljubljana deluje 5 centrov za socialno delo, katerih krajevna pristojnost zajema območja, za katera so pristojne posamezne izpostave Upravne enote Ljubljana. Na centrih za socialno delo je na podlagi pogodb o financiranju nalog in delovanju centrov za socialno delo za leto 2016, sklenjenih z ministrstvom, pristojnim za socialno varstvo, zaposlenih 1.167,47 uslužbencev. Na podlagi zaposlitev na projektih in programih socialnega varstva, ki so

sofinancirani tudi iz drugih virov (pretežno preko javnih razpisov ministrstva, pristojnega za socialno varstvo in občin), pa je na centrih za socialno delo skupaj zaposlenih približno 1.900 ljudi.

Od leta 2008 dalje so se pristojnosti centrov za socialno delo večale skladno z novo zakonodajo (Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, Zakon o socialno varstvenih prejemkih, Zakon o preprečevanju nasilja v družini, Zakon o duševnem zdravju, Zakon o urejanju trga dela, Zakon o prekrških, Zakon o kazenskem postopku, Zakon o mednarodni zaščiti itd.). Ob pridobitvi novih nalog se centri za socialno delo niso kadrovsko okrepili oziroma povečanje kadrovske strukture ni bilo skladno s povečanim obsegom dela. Za izvajanje nove zakonodaje na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev v letu 2012 so centri za socialno delo pridobili nov kader, ki pa že v fazi uvajanja nove zakonodaje ni zadostoval za pokritje potreb za izvajanje novih nalog. Centri za socialno delo so od začetka uporabe Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev dne 1.1.2012 do maja 2013 rešili več kot 900.000 vlog, izdali več kot 1.100.000 odločb in odločili o več kot 1.800.000 pravicah, saj lahko stranka z eno vlogo uveljavlja več pravic. Po oceni Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije in ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, so centri za socialno delo ob sedanjí organiziranosti in glede na veljavne normative kadrovsko podhranjeni.

Poleg navedenega se centri za socialno delo med seboj bistveno razlikujejo po velikosti oziroma po številu zaposlenih. Tako je na primer v najmanjšem Centru za socialno delo Metlika s strani ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, financiranih 5,69 zaposlenih, v največjem Centru za socialno delo Maribor pa kar 88,50 zaposlenih.

V zadnjih letih je socialna problematika v Sloveniji zaradi gospodarske krize naraščala, povečevalo se je število prejemnikov socialnih transferjev in socialno izključenih ljudi, nastajajo povsem nove oblike zasvojenosti, več je različnih oblik nasilja in drugih stisk in težav, za katere se v okviru mreže javne službe zagotavlja strokovno pomoč in podporo. Potrebe, ki so vse zahtevnejše, številčnejše in nove, zahtevajo enovit, nov, hiter in učinkovit način ukrepanja, za kar potrebujemo sodoben socialno varstveni sistem, ki deluje v skupnosti.

Sedanja praksa kaže na preveliko razdrobljenost centrov za socialno delo, na neprimerljivost centrov za socialno delo po velikosti, kar pri manjših centrih za socialno delo pomeni manjše možnosti timskega dela, interdisciplinarnega pristopa ter manj možnosti imenovanja nevtrálnih članov strokovnih komisij. Pri manjših centrih za socialno delo prihaja do pomanjkanja specialistov različnih strok, pri njih se nekateri postopki in javna pooblastila izvajajo redko in zaradi tega razloga pri nekaterih postopkih praksa ni povsem utečena.

Zaradi naraščanja socialne problematike se centri za socialno delo soočajo z vse večjimi potrebami po novem, hitrem in učinkovitem načinu ukrepanja. V obstoječi organizaciji centrov za socialno delo se kot slabost kaže pomanjkanje specializacije ali pa je ta zelo ozka, tudi zaradi posameznih redkih ukrepov je malokrat uporabljena in se zato ukrepi ne izvedejo. Obstajajo poznanstva med strokovnimi delavci in uporabniki v lokalnem okolju, prihaja do dvojnosti vloge strokovnega delavca v očeh uporabnikov, saj isti strokovni delavec odloča o ukrepu in hkrati nudi pomoč po izvedbi ukrepa. Poleg tega se pomanjkljivost kaže tudi pri načrtovanju in izvajanju ukrepov skozi t.i. »ustaljeno« prakso. Zaradi kadrovske podhranjenosti na centrih za socialno delo je manj možnosti za delo v paru, timsko delo, interdisciplinaren pristop, manj je možnosti za imenovanje nevtrálnih članov strokovnih komisij.

S predlagano reorganizacijo centrov za socialno delo se omenjene slabosti zmanjšajo. Spojitev več centrov za socialno delo v večji (območni) center za socialno delo, ki bo krajevno pristojen na območju celotne regije, bo omogočila kadrovsko raznolikost in različne strokovne profile. Poveča se možnost delitve dela in specializacije pri redkih in zahtevnih postopkih, obstaja možnost timskega dela in dela v paru, interdisciplinarni pristop, imenovanje nevtrálnih članov komisij, večja možnost konzultacij, lažja pa je tudi organizacija dela ter lažja obravnava specializiranih ciljnih populacij v skupnosti. Reorganizacija bo omogočila tudi večji nabor različnega kadra, izogne se dvojnosti vloge strokovnega delavca, saj bo odločanje o ukrepu prevzel drug strokovni delavec in ne tisti, ki bo kasneje izvajal strokovno delo z uporabnikom (npr. svetovanje). Izboljšala se bo možnost konzultacij med različnimi profili strokovnih delavcev.

Z reorganizacijo centrov za socialno delo se ohranjajo prednosti obstoječe organizacije centrov za socialno delo, in sicer obstoječe lokacije centrov za socialno delo omogočajo neposredno dostopnost uporabnikom (na primer vlaganje zahtevkov in hkrati urejanje drugih pravic na centru za socialno delo, informiranje o pravicah, lažje urejanje sprememb); poznavanje situacije uporabnika, poznavanje družine; hitro reagiranje v primeru, ko je to potrebno; možnost odločanja centra za socialno delo je lahko uporabniku motivacija, ki ga spodbuja v iskanje boljših rešitev; možnost zadrževanja neposredne izvedbe ukrepa, ko se kažejo možnosti za dodatne storitve.

Reorganizacija ohranja in v določeni meri celo krepi strokovno avtonomijo centrov za socialno delo, predvsem s prisotnostjo ustreznih kadrovskih profilov, kar omogoča višjo kakovost dela; obstaja natančna določitev posameznih nosilcev zadev. Prav tako se ohranja dostopnost pomoči za uporabnika, predvsem z ohranjanjem lokacije centrov za socialno delo. Z reorganizacijo se bo poenotila tudi dostopnost centrov za socialno delo v smislu poenotenja delovnega časa in prilagoditve delovnega časa uporabnikom (uradne ure v popoldanskem času). Delo v popoldanskem času bo pomembno vplivalo tudi na krepitev določenih oblik dela, kot na primer delo v skupini.

Potrebno je racionalizirati delo in ga poenotiti, kjer je to potrebno. Ugotovljeno je bilo, da obstoječa kadrovska struktura na centrih za socialno delo v številnih primerih ni primerljiva med podobnimi centri za socialno delo, tako glede števila prebivalcev na območju, za katerega so pristojni, kot tudi glede na problematiko v okolju oziroma obseg in vsebino nalog. Obstoječi opisi del in nalog pri nekaterih delovnih mestih ne ustrezajo dejanskemu stanju in potrebam. Centri za socialno delo pri svojem (predvsem organizacijskem) delu uporabljajo strojne (telefonska, računalniška oprema itd.) in programske rešitve različnih ponudnikov.

Z reorganizacijo bo določeno število kadrov na centru za socialno delo, pri čemer bodo delavci glede na strokovne profile razporejeni na ustrezna delovna mesta v skupnih službah (splošni in strokovni) in vsebinskih enotah (enota za odločanje o pravicah iz javnih sredstev, krizni centri in interventne službe). Strokovni delavci, ki so specialisti na posameznih področjih, bodo z reorganizacijo v večji meri opravljali delo, za katerega so specializirani, saj bodo delovali na območju celotnega centra za socialno delo. Glede na potrebe in obseg dela zaposlitev na centru za socialno delo omogoča prerazporejanje delavcev za potrebe določenega postopka med različnimi enotami centra za socialno delo. Reorganizacija pomeni tudi združevanje skupnih služb oziroma nalog centra za socialno delo (računovodstvo, administracija, pravna in kadrovska služba).

Reorganizacija centrov za socialno delo bo usmerjena v spremembe na strokovnem področju dela z namenom, da se:

- zagotovi enak standard storitev vsem uporabnikom,
- izboljša dostopnost storitev in možnost izbire,
- približa storitve uporabnikom,
- zagotovi multiprofesionalni dostop do uporabnika in njegove obravnave,
- zagotovi večjo vključenost uporabnikov v preventivne in skupnostne programe.

Da bi zagotovili kakovostno delovanje centrov za socialno delo v smislu zagotavljanja dosegljivosti za uporabnike in nudenja enakega standarda storitev vsem uporabnikom ter strokovno avtonomijo centrov za socialno delo ob povečani učinkovitosti in racionalnejši rabi virov in sredstev, se predlaga preoblikovanje in nova organizacijska struktura centrov za socialno delo.

Zaradi uresničitve ključnih ciljev reorganizacije centrov za socialno delo se predvideva združevanje (spojitev) centrov za socialno delo v večje centre za socialno delo. Centri za socialno delo bodo poslovali na več (lokalnih) enotah, ki bodo ostale v krajih, kjer imajo sedež zdajšnji centri za socialno delo.

V prvi fazi prestrukturiranja centrov za socialno delo bo poudarek na organizacijskem vidiku, v drugi fazi pa bo pozornost usmerjena na vsebine in strokovno delo centrov za socialno delo. Že same

organizacijske spremembe pa bodo vsaj v določeni meri spodbudile razvoj stroke in približanje uporabnikom.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Glavni cilji reorganizacije centrov za socialno delo so:

- poenotenje dela centrov za socialno delo,
- poenostavitev upravnih postopkov pri odločanju o pravicah iz javnih sredstev in s tem razbremenitev strokovnih delavcev, kar bo imelo za posledico več možnosti za strokovno delo na področju socialnega varstva in
- povečanje učinkovitosti, racionalizacija dela ter racionalnejša raba vseh virov in sredstev.

Izboljšanje kakovosti dela bo doseženo z naslednjimi načeli kakovosti: dosegljivost in dostopnost, usmerjenost k cilju, celostna obravnava, povezana in neprekinjena obravnava, podpora in pomoč ljudem.

Sledenje ciljem bo zahtevalo spremembe v organizaciji strukture centrov za socialno delo (statusne zadeve, prostori in oprema, kadrovska organiziranost, finančno poslovanje, podporne informacijske rešitve, dostopnost za uporabnike), kot tudi spremembe pri strokovnem delu z uporabniki (koncepti dela z uporabnikom, strokovno izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev, izboljšanje kakovosti storitev za uporabnike).

Reorganizacija bo prinesla izboljšanje delovanja mreže centrov za socialno delo in bo pomenila njihovo nadgradnjo v smeri približevanja uporabnikom in učinkovitejše izvajanje socialno varstvene dejavnosti. Hkrati z zagotavljanjem izboljšav pri strokovnem delu bo prišlo tudi do racionalizacije poslovanja zaradi manjšega števila centrov za socialno delo ter posledično skupnih splošnih služb za opravljanje kadrovskih zadev, računovodstva; uvedene bodo nove informacijske rešitve.

2.2 Načela

Pri pripravi zakona so bila upoštevana naslednja načela:

Načelo socialne države v smislu, da je država dolžna skrbeti za zadovoljevanje socialno varstvenih potreb in interesov prebivalstva, zato je dolžna organizirati mrežo javne službe, ki bo stremela k učinkovitemu opravljanju dejavnosti socialnega varstva. Socialna država naj bi posameznikom, družinam in nekaterim skupinam prebivalstva zagotavljala določeno stopnjo materialne in socialne varnosti. Načelo je v predlog zakona vpeljano s predlogom nove organizacijske strukture centrov za socialno delo.

Načelo usmerjenosti k upravičencem je v predlog zakona vpeljano na način, da bodo javna pooblastila, socialno varstvene storitve ter druge naloge ostale v pristojnosti enot centrov za socialno delo. Upravičenci bodo svoje vloge lahko oddali na katerikoli enoti centra za socialno delo. Ker bo reorganizacija omogočila več skupinskega dela (skupine za uporabnike in več dela na terenu), se bo razširila ponudba metod dela. K sodelovanju pri delu z uporabnikom bo možno povabiti strokovnjake s specifičnimi znanji.

Načelo enake dostopnosti v smislu, da se vsem pod enakimi pogoji zagotovi dostop do socialno varstvenih storitev. Strokovni delavci in sodelavci bodo upravičencem še bolj dostopni, saj bodo centri za socialno delo poslovali tudi v popoldanskem času.

Načelo strokovnosti je vključeno na način, da se z izvedbo organizacijskega vidika reorganizacije centrov za socialno delo ustvarja pogoje za poglobljanje strokovnega dela na področju socialnega varstva. Z uvedbo mobilnih enot, ki bodo na razpolago enotam centrov za socialno delo, bodo v

postopke vključeni strokovnjaki različnih profilov s specifičnimi znanji. Z ohranjanjem strokovnega dela na enotah centrov za socialno delo se želi približati ljudem in ohraniti stroko v lokalnem okolju.

Načelo interdisciplinarnosti je vpeljana v obliki vključitve multidisciplinarnih timov v konkretne primere obravnave posameznikov ali družine. Zaradi preoblikovanja centrov za socialno delo bo omogočeno lažje sodelovanje z različnimi institucijami. Načelo bo izpeljano tudi v obliki vključitve strokovnjakov iz skupnih strokovnih služb centrov za socialno delo v postopkih, ki se bodo vodili na enotah centrov za socialno delo.

Načelo sodelovanja z lokalno samoupravo v obliki uvedbe novega organa, in sicer sveta lokalnih skupnosti, v katerem bodo sodelovale vse občine, na območju katerih deluje center za socialno delo. Enote centrov za socialno delo bodo sodelovale z lokalnimi skupnostmi in izvajale socialnovarstvene programe, ki so pomembni za občine. Pomočniki direktorjev na enotah centrov za socialno delo bodo sodelovali z lokalnimi skupnostmi glede ugotavljanja potreb občanov in razvoja socialnovarstvenih programov v lokalni skupnosti.

2.3. Poglavitne rešitve

Reorganizacija centrov za socialno delo vključuje tri med seboj povezane projekte:

- spremembo oziroma poenostavitev postopkov uveljavljanja pravic iz javnih sredstev z uvedbo informativne odločbe,
- uvajanje socialne aktivacije kot novega pristopa pri delu s prejemniki socialnih transferjev v socialnem varstvu in
- novo organizacijsko strukturo centrov za socialno delo.

V prvi fazi reorganizacije centrov za socialno delo bo poudarek na organizacijskem vidiku, pri čemer je potrebno za vzpostavitev nove organizacijske strukture pripraviti ustrezno pravno podlago s spremembami in dopolnitvami Zakona o socialnem varstvu. Spremenjeni zakon bo podlaga za vse nadaljnje aktivnosti.

2.3.1. Informativna odločba

Projekt »Sprememba ZUPJS z uvedbo informativne odločbe« bo uveden s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki naj bi se predvidoma pričel uporabljati 1. septembra 2018.

Projekt informativne odločbe se je razširil na dva koncepta, to sta informativna odločba in avtomatična informativna odločba za letne pravice.

Glavni izhodišči projekta informativne odločbe sta razbremenitev strank (vlaganja nekaterih vlog) in centrov za socialno delo (odločanja o nekaterih vlogah).

Pri iskanju rešitve se je zgledovalo po informativnem izračunu, ki se izdaja v davčnem postopku (t.i. informativni izračun dohodnine). Stranko se z informativnim izračunom seznanja z ugotovitvami upravnega organa, hkrati pa se z avtomatičnim načinom izdelave informativnega izračuna razbremeni upravni organ.

S predlogom zakona se predlaga, da je informativni izračun tudi izvršljiv. Z navedenim se informativni izračun preoblikuje v informativno odločbo, vendar se ohrani njegova osnovna funkcija, tj. seznanitev stranke z ugotovitvami centra za socialno delo in možnost stranke, da se izreče o teh ugotovitvah. Predlaga se tudi, da o ugovoru zoper informativno odločbo odloča center za socialno delo, saj je osnovni cilj informativne odločbe, da ima stranka možnost izreči se o ugotovitvah centra za socialno delo (pred izdajo odločbe). Center za socialno delo lahko pri obravnavi ugovora odloči v korist ali škodo stranke, odvisno od ugotovljenega dejanskega stanja. Informativna odločba tako ne bi imela narave »dokončne odločitve organa«, kot je to z običajno odločbo, ampak bi bila informativna odločba obvestilo, ki je hkrati izvršljivo. Tako se predlaga, da se pri odločanju glede ugovora (zgolj) smiselno

uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku glede pritožbe (kdo lahko vloži ugovor, pravočasnost...), glede postopka po ugovoru pa se smiselno uporabljajo določbe glede postopka pred izdajo odločbe. Nadaljnji postopek je enak kot do sedaj – možnost pritožbe zoper odločbo in možnost (dvostopenjskega) sodnega varstva.

Avtomatična informativna odločba je avtomatiziran način izdajanja odločb o letnih pravicah, s katerim se načrtuje razbremenitev centrov za socialno delo. V praksi se je izkazalo, da je prenos odločanja o nekaterih pravicah iz javnih sredstev in novega načina odločanja centre za socialno delo obremenilo bolj od pričakovanj. Namreč število upravnih postopkov o pravicah iz javnih sredstev se je med letoma 2010 in 2015 skoraj podvojilo, zato se predlaga uvedba informativne odločbe, ki bo po eni strani razbremenila stranke vlaganja ponovnih vlog za nekatere pravice iz javnih sredstev (avtomatično podaljšanje pravice), hkrati pa centre za socialno delo v veliki meri razbremenila odločanja o teh vlogah.

V obdobju od uveljavitve do uporabe zakona se bo izvedlo več faz testiranja informativne odločbe.

2.3.2. Socialna aktivacija

Razvit in vzpostavljen bo celovit model socialne aktivacije, ki bo zagotovil usklajeno in celostno obravnavo oseb, ki tvegajo revščino in so socialno izključene. Model socialne aktivacije bo ustrezno povezal vse relevantne institucije v procesu.

Cilji celostnega procesa aktivnega vključevanja, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega medresorskega sodelovanja, so:

- vzpostavitev celostnega modela socialne aktivacije,
- opolnomočenje ciljnih skupin za približevanje k trgu dela,
- preprečevanje zdrsa v revščino oziroma socialno izključenost in zmanjšanje neenakosti v zdravju
- povečanje socialnih in zaposlitvenih kompetenc dolgotrajnim prejemnikom denarne socialne pomoči.

Z namenom da bi dosegli čim večje učinke, se koordinatorji socialne aktivacije povezujejo s ključnimi deležniki s področja socialnega varstva, zdravja (z izvajalci javnih zdravstvenih preventivnih programov), šolstva, zaposlovanja, pravosodja in policije ter nevladnih in humanitarnih organizacij.

Namen razvoja celovitega modela socialne aktivacije je vzpostavitev enotne vstopne točke, ki bo nudila celovit pregled problematike vključenih oseb in postavitve regionalnih mobilnih enot po celi Sloveniji.

Razvili se bodo interdisciplinarni programi socialne aktivacije, katerih aktivnosti bodo namenjene tistim osebam, ki se pri vstopu na trg dela srečujejo z več ovirami in so zato socialno izključene in živijo pod pragom revščine.

Socialna aktivacija, ki bo v letih 2017 – 2022 financirana preko evropskih sredstev, vsebuje vzpostavitev celovitega modela socialne aktivacije ter razvoj kvalitetnih in dostopnih programov socialne aktivacije. V začetni fazi se bo celotna operacija izvajala kot poskusna socialno varstvena storitev oziroma kot »pilotni projekt«, v kasnejših fazah pa se bo ustrezno umestila v obstoječ sistem socialnega varstva.

V okviru poskusnega uvajanja sistema socialne aktivacije bo ustanovljena projektna enota na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki bo zaposlovala 52 oseb, od tega 4 osebe v okviru projektne enote na ministrstvu ter 48 oseb, ki bodo delovale na centrih za socialno delo.

2.3.3. Centri za socialno delo

Reorganizacija predvideva spojitve več centrov za socialno delo v (območni) center za socialno delo, ki pokriva večje teritorialno območje. Predvidenih je 16 centrov za socialno delo. Za celotno območje se na enem mestu izvaja vodenje in upravljanje. Za organizacijo in vodenje strokovnega dela in poslovanja centra za socialno delo je odgovoren direktor. Znotraj vsakega izmed šestnajstih centrov za socialno delo bo delovala skupna splošna služba, ki bo zajemala računovodstvo, administrativne naloge, pravno in kadrovske službe. Pri centrih za socialno delo bo oblikovana skupna strokovna služba, v katero bodo ob izvedbi reorganizacije vključeni delavci, ki sedaj opravljajo vlogo koordinatorja obravnave v skupnosti in koordinatorja za izvajanje nadomestne kazni. Predvideva se, da bo kasneje skupna strokovna služba vključevala mobilno strokovno enoto, katero bodo sestavljali strokovnjaki različnih profilov (psiholog, pravnik, specialni pedagog itd.). Mobilna strokovna enota bo na razpolago vsaki izmed enot centra za socialno delo. Znotraj centra za socialno delo bo ustanovljena enota za odločanje o pravicah iz javnih sredstev (t.i. letnih pravicah), v pristojnosti katere bo vodenje postopkov in odločanje o pravicah iz javnih sredstev, in sicer o otroškem dodatku, znižanju plačila za programe vrtcev, državni štipendiji, dodatni subvenciji malice za učence in dijake in subvenciji kosila za učence. Pri vsakem centru za socialno delo bo delovala interventna služba, pri nekaterih pa tudi krizni centri za otroke in mladostnike.

Centri za socialno delo bodo poleg delovanja na sedežu poslovali tudi zunaj sedeža, in sicer na enotah. Enote bodo poslovale v krajih, kjer imajo sedež zdajšnji centri za socialno delo, tako da bo vzpostavljenih 62 enot centrov za socialno delo, ki jih bodo vodili pomočniki direktorjev. Enote bodo enako kot do sedaj opravljale strokovne naloge. Pomembna razlika je v tem, da se bo na enotah ohranilo sprejemanje vlog za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ki pa bodo v pristojnosti reševanja območnega centra za socialno delo. Edina izjema je reševanje vlog o denarni socialni pomoči (tudi o izredni denarni socialni pomoči, posebni obliki izredne denarne socialne pomoči po smrti družinskega člana in posebni obliki izredne denarne socialne pomoči kot pomoč pri kritju stroškov pogreba), pravici do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, subvenciji najemnine, varstvenem dodatku, prispevku k plačilu sredstev, namenjenih za plačilo oziroma doplačilo pravic družinskega pomočnika in oprostitvi plačil socialno varstvenih storitev, ki bodo ostale v pristojnosti enot centrov za socialno delo. Enote centrov za socialno delo bodo ostale pristojne tudi za odločanje o pravicah do starševskega varstva in družinskih prejemkov, z izjemo odločanja o pravici do dodatka za veliko družino, ki bo v pristojnosti centra za socialno delo. Taka organizacija in razbremenitev vodenja in odločanja v upravnih postopkih dodeljevanja pravic iz javnih sredstev bo omogočila prostor za razvoj strokovnega dela. Oblikovano je strokovno soglasje, da se večina strokovnih nalog izvaja na enotah. Strokovno delo posameznih enot (predvsem manjših) se bo krepilo s pomočjo strokovnih delavcev iz celotnega območja. Pomočniki direktorjev se bodo lahko posvečali strokovnemu vodenju za razliko od sedanjega sistema, kjer direktorji centrov za socialno delo večino časa posvetijo poslovanju zavoda, kljub temu da so po določilih Zakona o socialnem varstvu pristojni za strokovno vodenje in poslovanje. Prehodna določba predloga tega zakona predvideva, da direktorjem centrov za socialno delo preneha mandat z dnem vpisa spojitve centrov za socialno delo v sodni register. Direktorji centrov za socialno delo bodo ob prenehanju mandata razporejeni na drugo delovno mesto in sicer pomočnika direktorja, ki bo vodil enoto novoustanovljenega centra za socialno delo za čas do izteka mandata. Po izteku tega časa bodo pomočniki direktorjev imenovani na podlagi izvedenega javnega razpisa za zasedbo tega delovnega mesta.

Centri za socialno delo, njihova teritorialna pristojnost ter sedež bodo določeni z uredbo Vlade Republike Slovenije. V uredbi bodo določene tudi enote centrov za socialno delo ter njihovo območje delovanja.

Pri oblikovanju centrov za socialno delo, v katere se bodo z načrtovano reorganizacijo spojili obstoječi centri za socialno delo, smo izhajali iz statističnih regij in sledili dosedanjemu povezovanju centrov za socialno delo v tako imenovane koordinacije. hkrati smo upoštevali tudi povezovanje z lokalnimi skupnostmi.

Pri določanju sedeža centrov za socialno delo smo upoštevali naslednje kriterije:

- status mestne občine, kjer ima posamezni center za socialno delo sedež,

- organiziranost regijskih nalog oz. služb na posameznem centru za socialno delo, ki se že izvajajo na nivoju regije (koordinatorje, interventna služba in krizni center za mlade),
- število zaposlenih na posameznem centru za socialno delo,
- dosedanja praksa in organiziranost nekaterih strokovnih nalog, ki se izvajajo na lokalnem nivoju glede na problematiko,
- povezave, ki so se oblikovale in vzpostavile skozi dolgoletno prakso na lokalnem nivoju, in tako se sledi ne le predlogom stroke temveč tudi lokalnih skupnosti ter
- funkcionalne povezave.

Na ta način smo v dialogu z direktorji centrov za socialno delo oblikovali 16 območnih centrov za socialno delo, pri čemer se 7 centrov za socialno delo ujema s statističnimi regijami, in sicer Center za socialno delo Pomurje, Center za socialno delo Primorsko – Notranjska, Center za socialno delo Koroška, Center za socialno delo Posavje, Center za socialno delo Gorenjska, Center za socialno delo Severna Primorska in Center za socialno delo Južna Primorska.

Statistično regijo Podravska smo razdelili na dva dela, in sicer na Center za socialno delo Štajerska ter Center za socialno delo Podravje. Pri tem smo sledili dosedanjim povezavam in sodelovanju centrov za socialno delo ter območji oblikovali okoli mestnih občin, se pravi Mestne občine Maribor in Mestne občine Ptuj. Enako smo storili pri statistični regiji Savinjska, kjer smo oblikovali dva območna centra za socialno delo, in sicer Center za socialno delo Celje ter Center za socialno delo Šaleško – Savinjska.

Največjo statistično regijo Osrednje – slovensko smo zaradi velikosti in obstoječih povezav med centri za socialno delo razdelili v 3 območne centre za socialno delo, in sicer Center za socialno delo Ljubljana, Center za socialno delo Osrednja Slovenija – Vzhod in Center za socialno delo Osrednja Slovenija – Zahod.

Območni Center za socialno delo Zasavje za razliko od statistične regije Zasavska ne vključuje le območja, ki ga pokriva obstoječi Center za socialno delo Litija. To smo storili v dogovoru z lokalno skupnostjo. Območni Center za socialno delo Dolenjska in Bela Krajina pa za razliko od statistične regije Jugovzhodna Slovenija ne vključuje Centra za socialno delo Ribnica, ker geografsko in tudi sicer ni povezan z drugimi enotami na tem območju.

Enote centrov za socialno delo bodo organizirane na lokacijah obstoječih centrov za socialno delo, in sicer: v Ajdovščini, Brežicah, Celju, Cerknici, Črnomlju, Domžalah, Dravogradu, Gornji Radgoni, Grosupljem, Hrastniku, Idriji, Ilirski Bistrici, Izoli, Jesenicah, Kamniku, Kočevju, Kopru, Kranju, Krškem, Laškem, Lenartu, Lendavi, Litiji, Ljubljani (lokacija Bežigrad, Center, Moste Polje, Šiška in Vič Rudnik), Ljutomeru, Logatcu, Mariboru, Metliki, Mozirju, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu, Ormožu, Pesnici, Piranu, Postojni, Ptuj, Radljah ob Dravi, Radovljici, Ravnah na Koroškem, Ribnici, Rušah, Sevnici, Sežani, Slovenj Gradcu, Slovenski Bistrici, Slovenskih Konjicah, Šentjurju, Škofji Loki, Šmarjah pri Jelšah, Tolminu, Trbovljah, Trebnjem, Trziču, Velenju, Vrhniki, Zagorju ob Savi in Žalcu. Ohranitev vseh lokacij, kjer sedaj delujejo centri za socialno delo, je ključnega pomena za kvalitetno izvajanje socialno varstvene dejavnosti. Vse strokovno delo ostaja v lokalnem okolju in tako se ohranja kvaliteta dela z uporabniki.

Notranja organizacija dela na centrih za socialno delo, ki je urejena v predlogu zakona, je oblikovana na način, da celotno strokovno delo, razen enote za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in splošnih služb, ostaja v lokalnem okolju na enotah centrov za socialno delo. Socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, se izvajajo na enotah centra za socialno delo. Ravno tako bodo enote centra za socialno delo izvajale socialnovarstvene programe, pomembne za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami. S takšno ureditvijo se zagotavlja dostopnost socialno varstvene dejavnosti, učinkovitost in interdisciplinarnost v lokalnem okolju ter ključno načelo uresničevanja socialne države.

2.3.4. Delovni čas

Zakon uvaja pravno podlago, na podlagi katere bodo centri za socialno delo izvajali storitve, naloge in javna pooblastila tudi izven svojega poslovnega časa v primeru, ko je potrebno posredovati v nujnih in neodložljivih zadevah, če gre za izvajanje pomoči večjim skupinam ogroženega prebivalstva.

Centri za socialno delo se v praksi vključujejo v izvajanje pomoči večjim ogroženim skupinam prebivalstva v primerih hujših naravnih nesreč (npr. ob poplavih, žledu), pomoči beguncem v migrantskem toku, ne samo znotraj svojega poslovnega časa, ampak predvsem izven poslovnega časa. V trenutno veljavnem zakonu za njihove aktivnosti izven poslovnega časa ni ustrezne pravne podlage.

Predvideno je, da bodo centri za socialno delo dostopni za uporabnike tudi v popoldanskem delovnem času nekaj dni v tednu, kar bodo centri za socialno delo zagotovili s premakljivim delovnim časom (premakljiv začetek in konec delovnega časa zaposlenih). S tem bo vzpostavljena možnost za večjo dostopnost centrov za socialno delo uporabnikom in družinam za svetovanje, omogočenega bo več skupinskega dela v obliki skupin za samopomoč, treninga socialnih veščin, skupin za starše, programov za različne odvisnosti itd., lažja bo organizacija stikov pod nadzorom.

2.3.5. Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam

Po veljavni ureditvi v Zakonu o preprečevanju nasilja v družini (Uradni list RS, št. 16/08 in 68/16) regijska služba za koordinacijo in pomoč žrtvam vključuje interventno službo, krizne centre in regijskega koordinatorja za preprečevanje nasilja. Vlada Republike Slovenije je kot ustanoviteljica centrov za socialno delo s sklepom o oblikovanju regijskih služb za koordinacijo in pomoč žrtvam in o določitvi območja njihovega delovanja št. 12200-2/2010/4 z dne 9.12.2010 določila, pri katerih centrih za socialno delo se oblikujejo regijske službe ter na območju katerih centrov za socialno delo regijska služba deluje. Sklep določa 12 regijskih služb, in sicer pri centrih za socialno delo v Gornji Radgoni, Mariboru, Slovenj Gradcu, Celju, Krškem, Novem mestu, Škofji Loki, Novi Gorici, Kopru, Ljubljana Šiška, Domžalah in Kočevju. Vsebina sklepa je tudi določitev števila interventnih služb v posamezni regijski službi, opredelitev, za območje katerih centrov za socialno delo le-ta deluje ter določitev, pri katerih centrih za socialno delo delujejo krizni centri. Glede na to, da je z reorganizacijo centrov za socialno delo predvidena ustanovitev 16 centrov za socialno delo (in ne več 62), bodo službe za koordinacijo in pomoč žrtvam oblikovane pri vsakem javnem zavodu ter ne bodo več ustanovljene na območju delovanja več centrov za socialno delo. Ker bodo službe delovale na enem območju, je potrebna sprememba imena, tako da ime ne vključuje več besede »regijska« služba.

Dejavnost regijskih koordinatorjev za preprečevanje nasilja je ciljno usmerjena v spremljanje in ustvarjanje ter dopolnjevanje sistema pomoči vsem, ki preživljajo nasilje s poudarkom na najbolj ogroženih skupinah prebivalstva (otroci, ženske, invalidi, stari...). Njihova naloga je vzdrževanje in razvijanje mreže med javnimi in nevladnimi institucijami, ki delujejo v regiji na področju zaščite pred nasiljem, usklajevanje postopkov delovanja in sodelovanje med njimi, strokovna podpora in usposabljanje ter senzibiliziranje strokovne in laične javnosti, analiziranje stanja na področju nasilja v regiji ter povezovanje in koordiniranje dela na državnem nivoju.

Z reorganizacijo centrov za socialno delo se ukinja delovno mesto regijskega koordinatorja za preprečevanje nasilja, saj ni več potrebno, da bi koordiniral delo med več centri za socialno delo. Centri za socialno delo sicer vlogo koordinatorja za preprečevanje nasilja pozitivno ocenjujejo predvsem v smislu pomoči in podpore strokovnim delavcem na centrih za socialno delo in medinstitucionalnega povezovanja. Ob tem dodajajo, da so naloge koordinatorja preveč splošne in bi bila zato potrebna njihova dopolnitev oziroma razširitev v smeri vključevanja v posamezne primere obravnave nasilja. Opozarjajo, da v primerih, kjer koordinator pokriva veliko število centrov za socialno delo, le-ta ne more opraviti celotnega obsega dela, kot na primer prvi razgovor s povzročiteljem nasilja. Več kot polovica centrov za socialno delo meni, da so potrebne spremembe oziroma drugačna opredelitev nalog in dela koordinatorjev. V praksi se je izkazalo, da je potrebna opredelitev nalog koordinatorja v smislu prevzema konkretnih primerov obravnave nasilja v družini na posameznih centrih za socialno delo in strokovna podpora strokovnim delavcem na centrih za socialno delo. Glede na navedeno, kot ena izmed nalog službe ostaja koordinacija in pomoč žrtvam in naloge, ki jih sedaj

opravljajo regijski koordinatorji, kot del nalog, ki jih je potrebno na centrih za socialno delo opravljati. Zaradi drugačne organizacije se ukinja delovno mesto regijskega koordinatorja za preprečevanje nasilja. Zaradi potrebe po širitvi nalog bo to delovno mesto ustrezno preoblikovano skladno s sistemizacijo delovnih mest, in sicer bodo koordinatorji prevzeli tudi vodenje službe za koordinacijo in pomoč žrtvam.

Vsaka služba za koordinacijo in pomoč žrtvam bo vključevala interventno službo, ne bo pa na vsakem centru za socialno delo deloval tudi krizni center. Ob reorganizaciji centrov za socialno delo bodo krizni centri delovali še naprej na obstoječih lokacijah v istem obsegu, pri čemer ti krizni centri niso locirani na teritoriju vseh novoustanovljenih centrov za socialno delo.

Kljub temu, da sta v Zakonu o preprečevanju nasilja v družini interventna služba in krizni center opredeljena kot del regijske službe za koordinacijo in pomoč žrtvam (16. člen), pa jih Zakon o socialnem varstvu do sedaj ni opredelil kot naloge, ki so v pristojnosti centrov za socialno delo. Iz tega razloga se krizna namestitvev in interventna služba v predlogu zakona opredeljujeta kot novi nalogi. Delovanje kriznih centrov in interventne službe je podrobneje opredeljeno v Pojasnilih in strokovnih usmeritvah za delovanje kriznih centrov in interventne službe v okviru regijske službe za koordinacijo in pomoč žrtvam, ki jih je pripravilo ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, dne 14.9.2010.

2.3.5.1. Krizni centri

Mreža kriznih centrov je v obstoječem stanju sestavljena iz 9 kriznih centrov za mlade (Ljubljana – Bežigrad, Celje, Maribor, Murska Sobota, Slovenj Gradec, Radovljica, Krško, Koper, Nova Gorica), 1 kriznega centra za otroke (Grosuplje) in 2 kriznih centrov za odrasle žrtve nasilja (Piran, Maribor). Pravna podlaga temelji na podlagi Zakona o preprečevanju nasilja v družini.

V krizni center za mlade se zatečejo otroci in mladostniki, ki so v kakršnikoli stiski, ki je v domačem okolju ne morejo razrešiti: zanje nevdružne razmere doma (psihično in fizično nasilje, spolne zlorabe, alkoholizem staršev...), upor staršem zaradi različnih razlogov, zavrnitev s strani staršev, čustvena prizadetost, adolescentna kriza, problemi v povezavi s šolo itd. Reakcije na te konfliktno situacije pa se pri posameznem otroku manifestirajo bodisi samodestruktivno (npr. depresija, motnje hranjenja, razmišljanje ali celo poskus samomora) ali pa mladostnik odreagira na način, da se njegovo vedenje kaže kot vzgojno težavno in se manifestira kot beg od doma, neobiskovanje šole, zloraba drog in kazniva dejanja. Starši se običajno ob tem počutijo nemočni in uporabljajo neučinkovita vzgojna sredstva, ki težave poglobljajo in konflikti so neizbežni, zato mladostniki vse pogosteje pomoč poiščejo tudi v kriznih centrih za mlade. Razlog za namestitvev pa je lahko tudi deložacija družine, hospitalizacija ali priprtje staršev oziroma skrbnikov, da se zagotovi začasna osnovna in socialna oskrba otrok in mladostnikov.

Krizni centri delujejo neprekinjeno 24 ur na dan. Namenjeni so vsem otrokom in mladostnikom od 6. do 18. leta starosti, ki se znajdejo v akutni stiski, zaradi katere je nujna izločitev iz okolja, v katerem bivajo. Bivanje v kriznem centru je lahko prostovoljno, lahko pa pristojni organ otroka namesti v krizni center, kadar je potrebno nujno ukrepanje in je otrok v matični družini ogrožen.

Krizni center za otroke Palčica je namenjen otrokom do šestega leta starosti, izjemoma, kadar je to nujno, pa namesti tudi starejše otroke.

Za nemoteno delo kriznega centra je potrebno zagotoviti minimalno 5 strokovnih delavcev, 4 strokovne delavce in 1 vodjo (v kriznem centru v Grosupljem je zaposlenih 7), ki morajo izpolnjevati v Zakonu o socialnem varstvu predpisane pogoje.

Zaposleni nudijo prvo socialno pomoč in osebno pomoč mladim v stiski, ki se zatečejo v krizni center, poskrbijo za sprejem in oskrbo otrok in mladostnikov do razrešitve njihovih težav, nudijo zatočišče mladim, za katere je potrebna hitra in začasna odstranitev iz družine, poskrbijo za pripravo ukrepov za vrnitev mladostnika v njegovo družino in ves čas sodelujejo s pristojnimi centri za socialno delo, državnimi organi ter organizacijami, ki so pristojne za obravnavanje mladostnikov. Poleg teh nalog

zaposleni v kriznem centru opravljajo tudi enodnevne obravnave, informativne razgovore, svetovalne razgovore, nudijo učno pomoč, organizirajo tematske delavnice, delo s prostovoljci, informirajo javnost, sodelujejo v supervizijski skupini.

Krizna namestitev je v predlogu zakona opredeljena kot nova naloga centrov za socialno delo in je definirana kot nujna namestitev posameznika, ki izhaja iz potrebe po nujni pomoči zaradi nasilja v družini ali zaradi drugih okoliščin, ki povzročajo neposredno ogroženost in stisko osebe. Krizna namestitev se izvaja v kriznem centru.

2.3.5.2. Interventna služba

Interventna služba izvaja naloge posredovanja v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije, kadar gre za:

- mladoletnega otroka, ki je ogrožen, ostane brez staršev itd.,
- žrtev nasilja v družini, ki jo je potrebno namestiti v varno okolje,
- osebo, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost ali je nad njo podaljšana roditeljska pravica in ostane brez varstva ter oskrbe,
- starejšo osebo, ki je brez svojcev in se znajde v hudi stiski, se izgubi itd.

Interventna služba mora poskrbeti za vsa nujna opravila, ki zmanjšujejo ogroženost žrtve nasilja. V okviru interventne službe se osebam nudi prva socialna pomoč, osebna pomoč in namestitev v varno okolje, v kolikor se to izkaže za potrebno v konkretnem primeru. Interventno službo izvajajo strokovni delavci, zaposleni na centru za socialno delo, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje storitve prva socialna pomoč ter izvajanje nujnih ukrepov za varovanje koristi po zakonu, ki ureja družinska razmerja. Interventna služba se izvaja izven poslovnega časa centra za socialno delo.

Interventna služba kot nova naloga centrov za socialno delo izvaja naloge posredovanja v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije v primerih zaznanega nasilja v družini, ogroženosti otroka, kadar oseba, ki nima popolne poslovne sposobnosti, ostane brez varstva in oskrbe ali gre za starejšo osebo, ki je brez svojcev in se znajde v hudi stiski.

2.3.6. Organi centra za socialno delo

Organi socialno varstvenih zavodov so urejeni v 55. do 58. členu Zakona o socialnem varstvu, in sicer so to:

- svet zavoda,
- direktor zavoda in
- strokovni svet zavoda.

Za centre za socialno delo se predvideva uvedba dveh novih organov, in sicer sta to svet lokalnih skupnosti in pomočnik direktorja.

V novoustanovljenih centrih za socialno delo bo kot organ zavoda deloval tudi svet lokalnih skupnosti, v katerega bodo imenovani predstavniki lokalnih skupnosti na območju, ki ga pokriva center za socialno delo. Svet lokalnih skupnosti bo imel predvsem vlogo povezovanja med centri za socialno delo in lokalnimi skupnostmi ter sodelovanja pri ustvarjanju novih politik na področju socialnega varstva.

Ker novoustanovljeni center za socialno delo pokriva širše območje in večje število lokalnih skupnosti, kot jih je do sedaj pokrival center za socialno delo, je smiselno v organ upravljanja centra za socialno delo, to je svet zavoda, imenovati predstavnika iz sveta lokalnih skupnosti, namesto predstavnika lokalne skupnosti, kjer ima center za socialno delo sedež.

Nov organ v centrih za socialno delo, in sicer svet lokalnih skupnosti, je določen v novem 58.a členu. Nov organ bo kolegijski posvetovalni organ zavoda. Naloge, sestava in način oblikovanja sveta

lokalnih skupnosti bodo določene v aktu o ustanovitvi centra za socialno delo ter bodo podrobneje razdelane v statutu. Pristojnosti sveta lokalnih skupnosti bodo zlasti sledeče:

- imenovanje dveh predstavnikov lokalne skupnosti v svet centra za socialno delo;
- sprejem poslovnika o delu sveta lokalnih skupnosti;
- seznanitev s finančnim načrtom in programom dela centra za socialno delo;
- seznanitev s polletnim poročilom o poslovanju zavoda, ki ga predstavi direktor centra za socialno delo;
- sprejem akcijskih načrtov za izvedbo regionalnih izvedbenih načrtov po Nacionalnem programu socialnega varstva;
- dajanje pobud direktorju centra za socialno delo o uvedbi dodatnih storitev in programov v posameznih lokalnih skupnostih;
- dajanje predlogov in mnenj direktorju centra za socialno delo o vprašanjih, ki se nanašajo na področje dela centra za socialno delo;
- dajanje predlogov in mnenj direktorju centra za socialno delo o posameznih vprašanjih, ki se nanašajo na socialno problematiko v posameznih lokalnih okoljih;
- na seje sveta lokalne skupnosti lahko vabi direktorje centrov za socialno delo oziroma pomočnike direktorjev k posameznim točkam dnevnega reda.

V 56. členu Zakona o socialnem varstvu se predlaga novi tretji odstavek, na podlagi katerega bo direktor centra za socialno delo za pomoč pri strokovnem delu in opravljanju ostalih nalog imenoval pomočnike direktorjev na enotah centra za socialno delo. Pred imenovanjem bo moral pridobiti predhodno mnenje pristojnega organa lokalne skupnosti, na območju katere se bodo nahajali prostori enote centra za socialno delo. Pomočnik direktorja bo vodil enoto in opravljal tiste naloge, za katere bo od direktorja prejel pisno pooblastilo, in sicer bodo to zlasti:

- Odločanje o razpolaganju s finančnimi sredstvi za financiranje socialnovarstvenih programov, pomembnih za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami. Glede na to, da se bodo na enotah centrov za socialno delo izvajali socialnovarstveni programi, ki bodo sofinancirani s strani občin, je potrebno zagotoviti finančno neodvisnost enot v tem delu. Pomočnik direktorja bo upravljal s temi finančnimi sredstvi, in sicer bodo enote imele ločeno stroškovno mesto za te programe.
- Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi glede ugotavljanja potreb občanov in razvoja socialnovarstvenih programov v lokalni skupnosti.
- Direktor centra za socialno delo bo za vodenje izbirnega postopka za zasedbo prostega delovnega mesta na enoti centra za socialno delo v natečajno komisijo imenoval pomočnika direktorja enote centra za socialno delo, na kateri bo razpisano delovno mesto.

Direktor bo na podlagi določil Zakona o splošnem upravnem postopku pomočnike direktorjev lahko pooblastil tudi za odločanje v postopkih dodeljevanja pravic iz javnih sredstev, ki se bodo izvajali na enoti centra za socialno delo (denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, subvencija najemnine, prispevek k plačilu sredstev, namenjenih za plačilo oziroma doplačilo pravic družinskega pomočnika in oprostitev plačil socialno varstvenih storitev).

Pomočniki direktorjev bodo v pomoč direktorju tudi pri opravljanju strokovnih nalog in usmerjanju dela na enotah centra za socialno delo ter bodo pomagali pri strokovnem vodenju dela na enoti centra za socialno delo (npr. pri spremljanju izvajanja rejništva, spremljanju skrbništva, socialno varstvenih storitvah, opravljanju nalog v zvezi s preprečevanjem nasilja v družini).

Pomočnik direktorja bo moral izpolnjevati enake pogoje glede izobrazbe, delovnih izkušenj in strokovnega izpita kot direktor iz prvega odstavka 56. člena Zakona o socialnem varstvu, in sicer bo moral imeti izobrazbo, določeno v 69. členu Zakona o socialnem varstvu, 5 let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva. Mandat pomočnika direktorja bo trajal 5 let, pri čemer gre za enako obdobje, kot velja za direktorja.

Direktor bo lahko razrešil pomočnika direktorja zlasti v primeru, če bo ugotovil, da pomočnik direktorja ne opravlja nalog, za katere je pooblaščen, ali če pri svojem delu krši zakon. Direktor centra za socialno delo bo moral, enako kot v postopku imenovanja, pred razrešitvijo pomočnika direktorja pridobiti predhodno mnenje pristojnega organa lokalne skupnosti.

Pomočnik direktorja bo nosil objektivno odgovornost za strokovno delo enote centra za socialno delo ter za tiste naloge, ki mu bodo podeljene s pooblastilom direktorja.

2.3.7. Krajevna pristojnost

Veljavna določba tretjega odstavka 81. člena Zakona o socialnem varstvu določa, da se krajevna pristojnost za mladoletno osebo določa po stalnem oziroma začasnem prebivališču obeh staršev. Navedena določba ne ureja primera, ko imajo starši stalno oziroma začasno prebivališče prijavljeno na različnih naslovih, kar lahko posledično pomeni, da sta za določeno zadevo krajevno pristojna dva različna centra za socialno delo. Pri določitvi krajevne pristojnosti za mladoletno osebo, katere starši ne živijo več skupaj, je določeno, da se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču tistega od staršev, kateremu je bila mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo oziroma pri katerem mladoletna oseba živi. Navezna okoliščina je prvenstveno odločitev pristojnega sodišča glede zaupanja otroka v varstvo in vzgojo, v primerih ko sodišče o tem (še) ni odločilo, pa se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču tistega od staršev, pri katerem otrok živi. Sedaj veljavna ureditev tudi ni skladna z določbami Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo 1, 101/07 – Odl. US, 122/07 – Odl. US, 90/11 – Odl. US, 84/12 – Odl. US, 82/15 – Odl. US in 15/17 – DZ), ki se uporablja do začetka uporabe Družinskega zakonika (303. člen) za urejanje zaupanja otroka v varstvo in vzgojo, saj ne ureja navezne okoliščine v primeru, ko je otrok dodeljen v varstvo in vzgojo obema staršema ter v primeru, ko je zaupan v varstvo in vzgojo drugi osebi. V primeru, ko je mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo obema staršema, je navezna okoliščina stalno prebivališče mladoletne osebe, pri čemer se sledi določbi 107. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki določa, da če imata oba starša varstvo in vzgojo otroka, se morata sporazumeti o stalnem prebivališču otroka. Če pa je mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo drugi osebi, se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču te osebe (identično kot velja za starše). V primeru, ko se krajevne pristojnosti po tem odstavku ne da določiti, je navezna okoliščina povod za postopek.

Za socialno varstveno storitev prva socialna pomoč pa bo določena izjema, in sicer bodo centri za socialno delo za to storitev krajevno pristojni na območju celotne države.

Sedanja ureditev se dopolni z določbo, da se za postopek v izvrševanju javnih pooblastil na področju ukrepov centra za socialno delo, rejništva in skrbništva v primeru, ko mladoletna oseba ne živi z nobenim od staršev, krajevna pristojnost ustali. S tem se v praksi onemogoči ravnanje staršev, ki lahko s spremembo svojega stalnega oziroma začasnega prebivališča ovirajo potek postopka. Z ustalitvijo krajevne pristojnosti za socialno varstvene storitve, postopke v izvrševanju javnih pooblastil ali druge naloge v primerih varstva odraslih oseb, nameščenih v institucionalno varstvo, se izognemo prenosu krajevne pristojnosti, kadar se odrasle osebe namešča v institucionalno varstvo izven domačega okolja ter se jim spremeni tudi stalno oziroma začasno prebivališče. Trenutno v praksi to predstavlja težavo za tiste centre za socialno delo, na območju katerih so ustanovljeni posebni zavodi, ki izvajajo institucionalno varstvo, ker se na ta način kopicí obravnava teh oseb samo na enem centru za socialno delo.

Predlaga se, da se veljavna določba 85. člena Zakona o socialnem varstvu spremeni, tako da ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, odloči o predlogu za prenos krajevne pristojnosti z enega centra za socialno delo na drugega le na predlog pristojnega centra za socialno delo. Namen je, da se omogoči možnost določitve drugega centra za socialno delo v izjemnih primerih, kot npr. v primerih velike krajevne oddaljenosti med pristojnim centrom za socialno delo in dejanskim prebivališčem strank, ko se na centru za socialno delo vodijo npr. postopek preprečevanja nasilja v družini ali ukrepov za zaščito pravic in koristi otrok, v katerih je ključnega pomena spremljanje strank ter sodelovanje z drugimi organi v lokalnem okolju.

Glede na to, da se bo večina strokovnega dela izvajala na enotah centrov za socialno delo, in sicer socialno varstvene storitve, javna pooblastila in druge naloge, bodo stranke imele možnost zahtevati, da jih obravnava druga enota. Območje delovanja enot centrov za socialno delo bo določeno z uredbo, ki jo bo sprejela Vlada Republike Slovenije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Spremembe in dopolnitve Zakona o socialnem varstvu bodo imele finančne posledice zaradi novega načina organiziranosti in delovanja centrov za socialno delo.

Za ustrezno in uspešno izvedbo reorganizacije centrov za socialno delo bo potrebno nameniti dodatna finančna sredstva za stroške dela (dodatne zaposlitve, ki jih je potrebno zaradi kadrovske podhranjenosti centrov za socialno delo realizirati že pred začetkom uporabe tega zakona), sredstva za prilagoditev IT orodij, sredstva za kritje dodatnih stroškov materiala in storitev ter osnovnih sredstev (zaradi izboljšanja delovnih pogojev). Vse navedene finančne posledice bodo nastale ne glede na izvedbo reorganizacije centrov za socialno delo, saj centri za socialno delo trenutno delajo v slabih delovnih pogojih (stari in neustrezni prostori, neprimerni informacijski programi, zaradi česar upravno poslovanje pri nekaterih ni ustrezno, kadrovska podhranjenost).

V spodnji tabeli je prikazana ocena finančnih posledic sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu, ki se nanašajo na posamezno proračunsko leto, ter tudi prikaz po posameznih sklopih stroškov.

Tabela: Ocena finančnih posledic reorganizacije CSD (v EUR)

	VRSTA SPREMEMBE	proračun za leto 2017	proračun za leto 2018	proračun za leto 2019	proračun za leto 2020	proračun za leto 2021
1	stroški dela	0	617.200	1.107.240	1.064.400	1.064.400
2	prilagoditev IT orodij	0	310.000	-50.000	-50.000	-50.000
3	drugi stroški materiala in storitev (brez prilagoditve IT orodij)	0	271.253	354.860	332.360	332.360
4	osnovna sredstva	0	376.800	0	0	0
	SKUPAJ	0	1.575.253	1.412.100	1.346.760	1.346.760

V oceni finančnih posledic zaradi sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu je predvideno povečanje stroškov dela, ki bo v glavnem posledica dodatnih zaposlitev zaradi že sedanje kadrovske podhranjenosti centrov za socialno delo. V zadnjih letih so se centrom za socialno delo nalagale nove naloge, kadrovsko pa se centri za socialno delo niso krepili. Ob uveljavitvi Zakona za uravnoteženje javnih financ so centri za socialno delo zmanjšali kadrovsko zasedbo za 1 % ali celo več. Predvideva se 16 novih zaposlitev, in sicer direktorjev novo nastalih centrov za socialno delo, ki bodo predvidoma s svojim delom pričeli 3 mesece pred reorganizacijo kot vršilci dolžnosti direktorjev novo nastalih centrov za socialno delo. Temeljna naloga vršilcev dolžnosti direktorjev bo, da zagotovijo vse pogoje za nemoteno izvajanje opravljanja dejavnosti novih zavodov (vpis statusnih sprememb, začasni akt o

sistemizaciji delovnih mest,...). Dosedanji direktorji centrov za socialno delo, ki bodo delo nadaljevali kot pomočniki direktorjev na enotah, pa bodo razbremenjeni upravnih administrativnih opravil (finančno poslovanje, kadrovske poslovanje,...), kar bo imelo za posledico povečanje deleža obstoječih zaposlenih, ki se bodo ukvarjali s strokovnim delom. Zaradi reorganizacije dela je predvidena sprememba lokacije opravljanja dela za cca 10% zaposlenih, zaradi česar se ocenjuje od leta 2018 dalje tudi nekaj več stroškov dela, povezanih s stroški prevoza na delo. Za leto 2018 se predvideva skupno za 617.200 EUR več stroškov dela, v letu 2019 za 1.107.240 EUR več, od leta 2020 dalje pa za 1.064.400 EUR letno več za stroške dela glede na trenutni obseg financiranja centrov za socialno delo (trenutno stroški dela predstavljajo letno cca. 32.750.000 EUR, ki jih zagotavlja ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti iz proračuna RS za izvajanje nalog in delovanje CSD).

Ocena finančnih posledic spremembe zakona vključuje tudi predvidene stroške in tudi prihranke na področju prilagoditve IT orodij. Dodatni stroški na tem področju bodo nastali v letu 2018 zaradi poenotenja in nadgradnje IT aplikativne podpore (kar bi bilo potrebno izvesti že sedaj, saj vsi centri za socialno delo nimajo informacijskih sistemov, ki bi v popolnosti podpirali predpisano upravno poslovanje) in prenosov podatkov (združitve podatkov, migracije podatkov, dokumentarno gradivo,...). Strošek bo zaradi nove organizacijske strukture nastal tudi v zvezi s preprogramiranjem sistema ISCSD. Zaradi statusnih sprememb in manjšega števila javnih zavodov se pričakuje, da se bodo dosegli tudi določeni prihranki na področju informacijske tehnologije, ki bodo nastali zaradi znižanja cen pri poenotenju in manjših vzdrževalnih stroških programske opreme. Za leto 2018 se predvideva 310.000 EUR dodatnih sredstev, od leta 2019 dalje pa se ocenjujejo prihranki v višini 50.000 EUR letno.

Ocenjujejo se tudi finančne posledice na področju drugih stroškov materiala in storitev (brez vključene ocene za prilagoditve IT orodij). Ocenjuje se, da bo zaradi organizacijskih sprememb prišlo do nekaterih znižanj materialnih stroškov, nastali pa bodo nekateri dodatni stroški povezani z reorganizacijo in z izboljšanjem pogojev za delo centrov za socialno delo. Zmanjšanje materialnih stroškov se pričakuje predvsem pri stroških sejnin in pri stroških vodenja poslovnih knjig (trenutno ima 16 centrov za socialno delo namesto zaposlene računovodje sklenjene pogodbe z zunanjimi izvajalci za vodenje poslovnih knjig, ki po izvedeni reorganizaciji zaradi manjšega števila javnih zavodov njihovih storitev ne bodo več potrebovali). Povečanje materialnih stroškov v zvezi z reorganizacijo in v zvezi z izboljšanjem pogojev za delo zajema dodatni najem poslovnih prostorov (na nekaterih lokacijah zmanjšanje kvadrature, na nekaterih lokacijah povečanje kvadrature, zagotovitev prostorov za arhiv) ter manjše povečanje materialnih stroškov v zvezi z povečanjem števila službenih vozil (zaradi prevozov med lokalnimi enotami in zagotavljanja socialno varstvenih storitev na terenu – centri za socialno delo imajo premajhno število službenih vozil, nakup novih bo izboljšal kvaliteto izvajanja storitev). V letu 2018 se predvidevajo tudi stroški selitve v povezavi s selitvijo zaposlenih in dokumentacije med enotami znotraj novo nastalih centrov za socialno delo in povečani materialni stroški za zagon delovanja novo ustanovljenih centrov za socialno delo. Za proračun RS za leto 2017 niso predvideni dodatni stroški, za leto 2018 so ocenjeni dodatni materialni stroški v višini 271.253 EUR, v letu 2019 v višini 354.860 EUR, od leta 2020 dalje pa se ocenjujejo dodatni materialni stroški v višini 332.360 EUR letno.

V oceni finančnih posledic spremembe zakona so vključene tudi nekatere nujne nabave osnovnih sredstev, povezanih z reorganizacijo centrov za socialno delo, in sicer računalniška oprema za novo zaposlene, skenerji oz. multifunkcijske naprave za novoustanovljene centre za socialno delo, nakup vozil zaradi prevozov med lokalnimi enotami znotraj centra za socialno delo ter tudi zagotovitev opreme za zaposlene, ki se bodo selili znotraj novoustanovljenega centra za socialno delo (med enotami). Ocenjujejo se finančni učinki samo za proračun RS za leto 2018 v višini 376.800 EUR.

Skupaj ocenjene finančne posledice reorganizacije centrov za socialno delo za proračun RS za leto 2017 znašajo 0 EUR, za proračun RS za leto 2018 znašajo 1.575.253 EUR in za proračun RS za leto 2019 znašajo 1.412.100 EUR. Od leta 2020 dalje se ocenjuje skupaj letno povečanje potrebnih sredstev za 1.346.760 EUR letno, ki jih bo potrebno zagotoviti iz proračuna RS. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti bo pri pripravi sprememb proračuna za leto 2018

prerazporedilo potrebna sredstva med proračunskimi postavkami ministrstva za ustrezno kritje dodatnih stroškov reorganizacije centrov za socialno delo za leto 2018 v višini 1.575.253 EUR.

Ocenjeni finančni učinki reorganizacije centrov za socialno delo so zanemarljivi glede na vse koristi, ki jih bo prinesla reorganizacija, saj se zavedamo, da bi tudi brez reorganizacije centrom za socialno delo morali zagotoviti dobre delovne pogoje (prostori, kader, računalniška in druga oprema).

Predlog zakona nima vpliva na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona bodo zagotovljena pri pripravi sprememb proračuna za leto 2018 s prerazporeditvijo potrebnih sredstev med proračunskimi postavkami Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Finska

5.1.1. Način organiziranosti socialnih služb

Finski model socialnega varstva je državno organiziran sistem in je del nordijskega univerzalnega skrbstvenega modela. Ministrstvo za socialne zadeve in zdravje je odgovorno za finsko socialno politiko in pripravlja zakonodajo na področju socialnega varstva. Socialno varstvo vključuje socialne storitve in z njimi povezane podporne storitve, kot tudi druge ukrepe, ki jih izvajalci socialnega varstva izvajajo za namen spodbujanja in ohranjanja funkcionalne zmogljivosti, socialne blaginje, varnosti in vključenosti posameznikov, družin in skupnosti.

Temelj socialnega varstva in zdravstva predstavljajo občinske socialnovarstvene in zdravstvene storitve, ki se izvajajo z državno pomočjo. Vzporedno z javnim sektorjem storitve zagotavljajo tudi zasebna podjetja z dovoljenjem. Poleg tega je na Finskem tudi široka paleta socialnovarstvenih in zdravstvenih organizacij, ki storitve zagotavljajo tako brezplačno kot za plačilo.

Za organizacijo socialnega in zdravstvenega varstva so odgovorne občine, ki osnovne storitve socialnega in zdravstvenega varstva lahko zagotavljajo same ali pa oblikujejo skupne občinske službe z drugimi občinami. Občine lahko tudi »kupijo« storitve socialnega in zdravstvenega varstva od drugih občin, organizacij ali zasebnih izvajalcev.

Občine morajo organizirati socialne službe z namenom:

- podpore ljudem pri soočanju z vsakodnevnimi težavami,
- zagotavljanja pomoči, povezane z nastanitvijo,
- zagotavljanja finančne pomoči,
- preprečevanja socialne izključenosti in spodbujanja vključevanja,
- zagotavljanja podpore v primerih medosebnega nasilja in nasilja v družini oziroma drugih oblik nasilja in zlorab,
- zagotavljanja podpore v akutnih kriznih situacijah,
- varovanja uravnoteženega razvoja in varstva otrokovih koristi,
- zagotavljanja podpore ob težavah, ki so posledica zasvojenosti z alkoholom ali drugimi drogami, duševnih težav ali drugih bolezni, invalidnosti ali staranja,
- zagotavljanja podpore v zvezi s fizično, psihološko, socialno ali kognitivno funkcionalno zmogljivostjo in
- podpore družinam in bližnjim tistih, ki pomoč potrebujejo.

Pristojnost Ministrstva za socialne zadeve in zdravje je, da pripravlja zakonodajo in usmerja njeno implementacijo, vodi in usmerja razvoj socialnovarstvenih in zdravstvenih storitev ter politiko socialnega in zdravstvenega varstva; opredeljuje smernice za politike socialnega varstva in zdravstva, pripravlja ključne reforme in vodi njihovo izvajanje in usklajevanje ter je odgovorno za povezavo s političnimi odločevalci.

Regionalne državne upravne agencije usmerjajo in spremljajo občinske in zasebne socialnovarstvene in zdravstvene storitve ter ocenjujejo dostopnost in kakovost osnovnih storitev, ki jih zagotavljajo občine. Zasebnim izvajalcem podeljujejo dovoljenja za izvajanje storitev v regiji. Nacionalni nadzorni organ za socialno varstvo in zdravje Valvira vodi, nadzoruje in upravlja licenciranje na področjih socialnega varstva in zdravstva, proizvodnje in prodaje alkohola, zdravja in varstva okolja.

Velik delež javnih socialnovarstvenih in zdravstvenih storitev se financira iz sredstev občinskih obdavčitev. Del tega financiranja prihaja v obliki subvencij države, ki so dodeljene občinam z namenom, da lahko poskrbijo za storitve. Socialne službe v velikih mestih imajo centralno enoto (na primer Helsinki), vendar storitve zagotavljajo manjše enote, ki so lokalno umeščene.

Valvira je finska državna nadzorna institucija za področje socialnega varstva in sodeluje s šestimi regionalnimi upravnimi agencijami, ki imajo sicer primarno odgovornost za nadzor socialnega varstva v svoji regiji. Vseh šest agencij ima podobne naloge na področjih, kot so zdravstvo in socialno varstvo, razlikujejo pa se po dejanskem geografskem obsegu svojih pristojnosti. Agencije tesno sodelujejo z lokalnimi oblastmi.

Valvira obravnava nadzorne primere s področja socialnega varstva, ko gre za zadeve nacionalnega pomena in načelne zadeve; druge pritožbene zadeve obravnava ena izmed šestih regionalnih agencij. V primerih, ko odloča Valvira, njene odločitve veljajo kot precedens, ki velja kot primer, kako naj regionalne agencije postopajo v podobnih primerih.

Med pristojnostmi Valvire je tudi, da usmerja regionalne upravne agencije, da je njihovo vodenje in nadzor, ki ga izvajajo na področju socialnega varstva, usklajeno po celotni državi. Skupaj z regionalnimi agencijami Valvira pripravlja različne državne nadzorne programe, ki se na primer uporabljajo za programe varstva starejših, za programe varstva otrokovih koristi in za programe zlorabe substanc.

Za nadzor in usmerjanje socialnega skrbstva Valvira zaposluje za nedoločen čas zunanje strokovnjake s področja socialnega varstva. Če je potrebno, okoli 50 strokovnjakov podaja mnenja tudi regionalnim upravnim agencijam in njihove izjave se uporabljajo tudi pri obravnavanju pritožb.

Nacionalni nadzorni organ za socialo in zdravstvo (Valvira) na podlagi prošenj odobri pravico do opravljanja poklica v socialnem varstvu kot licenciran strokovnjak za socialno varstvo in na podlagi prošnje odobri uporabo zavarovanega strokovnega naslova strokovnjak socialnega varstva za osebe, ki so se za ta poklic izobraževale na Finskem ali v tujini.

Valvira lahko strokovnjakom socialnega varstva odobri tri različne pravice za opravljanje poklica:

- pravico do opravljanja poklica kot licenciran strokovnjak socialnega varstva,
- pravico do uporabe zaščitenega profesionalnega naziva,
- omejeno dovoljenje za opravljanje poklica.

Licencirani strokovnjaki socialnega varstva so:

- socialni delavci,
- strokovnjaki socialnih storitev (sosionomi po finsko),
- strokovnjaki za varstvo starejših (geronomi po finsko).

Na podlagi vloge Valvira odobri pravico do opravljanja zgoraj navedenih poklicev.

Zaščiteni profesionalni nazivi strokovnjakov socialnega varstva so:

- negovalka (practical nurse),

- pomočnik na domu (home support worker),
- pomočnik invalidnih oseb (disability support worker).

Da se posamezniku odobri pravica do zaščitenega strokovnega naziva znotraj socialnega varstva, se mora registrirati kot oseba z zaščitenim profesionalnim nazivom v centralnem registru strokovnjakov socialnega varstva, ki ga vodi Valvira.

Ministrstvo za socialne zadeve in zdravstvo ni pristojno za reševanje ugovorov in pritožb. Če stranka ni zadovoljna s storitvami, podpornimi ukrepi ali obravnavo, lahko:

- vloži ugovor pri vodji operativne enote ali občinskega funkcionarja, ki usmerja/upravlja socialne storitve. Smiselno pa je, če stranka pred vložitvijo pritožbe skuša urediti zadevo s strokovnim delavcem, ki je obravnaval njen primer.
- vloži uradno pritožbo pri nadzornem organu Regionalni državni upravni agenciji v svoji regiji ali pri Nacionalnem nadzornem organu za socialo in zdravstvo (Valvira).

Če ima stranka občutek, da z njo niso pravilno ravnali ali potrebuje nasvet glede svojih pravic, se lahko obrne na varuha človekovih pravic v občini svojega prebivališča ali na skupno občinsko upravo. Poleg tega se lahko stranka pri organu za socialno varstvo pritoži tudi na odločitev, ki se je tiče.

5.1.2. Pristojnosti socialnih služb

Finski Zakon o socialnem varstvu kot splošne socialne storitve določa:

- socialno delo in socialno vodenje/usmerjanje,
- socialno rehabilitacijo,
- delo z družinami,
- storitve za dom in pomoč na domu,
- neformalno podporno varstvo/oskrba,
- institucionalne storitve,
- storitve, ki podpirajo mobilnost,
- storitve na področju duševnega zdravja in zlorabe substanc,
- usmerjanje otrok in svetovanje družinam,
- nadzor pri stikih med starši in otroci,
- preiskava prijav, vezanih na dobrobit otrok, ter potrebnih ukrepov za zavarovanje otrokovih koristi.

Kot primer načina organiziranosti in pristojnosti na lokalni ravni je navedena organiziranost Urada za socialne storitve in zdravstveno varstvo v Helsinkih.

Naloga Urada za socialne storitve in zdravstveno varstvo mesta Helsinki je zagotoviti dobrobit, zdravje in socialno varnost za prebivalce Helsinki. Prebivalce se spodbuja, da prevzamejo odgovornost za varnost in zdravje zase in svoje bližnje, medtem urad s svojimi storitvami zagotavlja pomoč, kadar je to potrebno. Na lokacijah, kjer se izvajajo storitve socialnega in zdravstvenega varstva, 15.000 strokovnjakov na področju varstva služi strankam. Helsinki na leto porabijo 2,1 milijarde evrov za organizacijo in zagotavljanje socialnih storitev in zdravstvenega varstva. Odbor za socialne storitve in zdravstveno varstvo (The Social Services and Health Care Committee) nadzira delovanje Urada za socialne storitve in zdravstveno varstvo.

Urad za socialne storitve in zdravstveno varstvo je sestavljen iz:

- Oddelka za družino in socialne storitve, ki upravlja s socialnimi in zdravstvenimi storitvami, ki so namenjene družinam z otroki, šolsko in študentsko zdravstveno varstvo in zdravstveno usmerjanje za mlade, ki niso vključeni v šolanje ali ki niso zaposleni. Oddelek zagotavlja tudi storitve za invalide in socialnovarstvene storitve za odrasle, dodeljuje socialne transfere, opravlja finančno svetovanje (dolгови), nudi podporne programe za zaposlovanje in organizira rehabilitacijske delovne aktivnosti in storitve za imigrante.
- Oddelka za bolnišnično, rehabilitacijsko in institucionalno varstvo, ki upravlja domsko varstvo, socialno in skupnostno delo s starejšimi, podporo neformalni oskrbi, skrbi za delovanje

storitvenega centra, dnevne aktivnosti in kratkotrajno oskrbo starejših, kot tudi podporo stanovanjski storitvi 24-urnega varovanja na daljavo in institucionalno varstvo starejših in ljudi z več boleznimi. Oddelke upravlja tudi kratkoročno, rehabilitacijsko bolnišnično zdravljenje, ambulantne storitve na področjih psihiatrije, geriatrije, nevrologije in rehabilitacije, kot tudi psihološke, funkcionalne in logopedске terapevtske storitve in rehabilitacijo veteranov.

- Oddelka za storitve zdravstva in zasvojenosti (The Health and Substance Abuse Services division), ki opravlja neinstitucionalne storitve osnovnega zdravstva, preventivne programe za odrasle na zdravstvenih postajah, ambulantne storitve za notranje bolezni, nujno medicinsko pomoč zobozdravstvo. Oddelek zagotavlja tudi storitve na področju duševnega zdravja in zasvojenosti za odrasle, kot tudi storitve specialistične psihiatrične medicinske oskrbe.
- Administrativnega oddelka za potrebe Urada za socialne storitve in zdravstveno varstvo, ki opravlja kadrovske, razvojne, finančne in informacijske naloge.

5.1.3. Krajevna pristojnost in organizacija dela socialnih služb

V izrednih razmerah so ljudje upravičeni do storitev socialnega varstva v občini, kjer se nahajajo, storitve pa bazirajo na njihovih individualnih potrebah na način, da ni ogrožena njihova pravica do zagotavljanja preživetja in varstva. V vseh ostalih primerih so uporabniki upravičeni do storitev socialnega varstva s strani občine njihovega stalnega prebivališča.

5.2. Avstrija

5.2.1. Način organiziranosti socialnih služb

Za avstrijski sistem socialne varnosti je značilna mešanica centraliziranih in decentraliziranih elementov, nekatere socialne storitve (socialno zavarovanje in univerzalne pomoči) spada pod pristojnost državne ravni, regionalni nivoji (zvezne dežele, okraji in občine) so odgovorni za del zdravstvenega varstva, stanovanjsko politiko, večino socialnih služb in programe otroškega varstva ter za socialne pomoči oziroma *na potrebe usmerjena zajamčena minimalna sredstva* (»bedarfsorientierte Mindestsicherung« do leta 2010).

V zagotavljanju socialnih storitev obstajajo regionalne razlike tako v kakovosti, količini in dostopnosti. To je deloma posledica dejstva, da je v Avstriji le ena dežela v celoti strukturno urbana (Dunaj), medtem ko je v ostalih osmih deželah le nekaj mestnih območij. Lokalne oblasti same zagotavljajo nekatere socialne storitve, medtem ko večino izvajajo neprofitne organizacije, združenja ali zasebni ponudniki, vključno z velikimi organizacijami, ki imajo dolgoletno tradicijo na tem področju (združenja, povezana s cerkvijo, nadregionalne organizacije socialnega varstva, RK) in številnimi manjšimi organizacijami.

Za nudenje socialnovarstvenih storitev, pomoči in svetovanja so odgovorni socialni uradi mest in občin.

5.2.2. Pristojnosti socialnih služb

V Avstriji socialna pomoč predstavlja minimalno državno socialno varnost, katere cilj je omogočiti ljudem v stiski dostojno življenje. Vsaka od devetih avstrijskih zveznih dežel ureja socialne pomoči s svojim zakonom o socialni pomoči. Ti zakoni so se različno razvijali, kar je vodilo do precejšnjih razlik. Na splošno pa so vsi zagotavljali minimalno eksistenčno preživetje. Septembra 2010 je socialne pomoči nadomestil sistem *na potrebe usmerjenih zajamčenih minimalnih sredstev* (bedarfsorientierte Mindestsicherung), ki je bil uveden kot skupna socialnovarstvena storitev vseh zveznih dežel. Namen na potrebe usmerjenih zajamčenih minimalnih sredstev je zagotoviti dostojno življenje osebam, ki z lastnimi sredstvi niso zmožne kriti svojih osnovnih življenjskih stroškov ali osnovnih življenjskih stroškov družinskih članov. Na potrebe usmerjena zajamčena minimalna sredstva so splošni sistem, za katerega se ne plačujejo prispevki, namenjen pa je vsem prebivalcem, kar pomeni, da se zahteva stalno prebivališče v Avstriji. Sestavljen je iz denarnega nadomestila in brezplačnega zdravstvenega zavarovanja. Upravičenci lahko za nadomestilo zaprosijo pri okrajnem glavarstvu

(Bezirkshauptmannschaft) ali na magistratu, za financiranje na potrebe usmerjenih zajamčenih minimalnih sredstev pa so pristojne predvsem dežele (Länder) in lokalne skupnosti.

Socialni uradi predstavljajo prvo izhodiščno točko za ljudi, ki se znajdejo v socialni stiski. Na uradu pridobijo informacije o storitvah in ponudbi storitev socialne varnosti posamezne občine / mesta, kot na primer na področju otroškega in mladinskega varstva, nadomestil, očetovstva, socialnega dela (svetovalni centri, dnevni centri, krizni centri, spremljanje in svetovanje otrokom, mladini in starejšim itd.), na področju starejših prijave za domove za starejše, nadomestila za skrb in postrežbo, sofinanciranje nastanitve v domovih idr.; obravnava prisilcev in izplačevanje *na potrebe usmerjenih zajamčenih minimalnih sredstev* in drugih socialnih pomoči; na področju brezdomstva zagotavljanje zavetišč in toplih obrokov itd.

5.2.3. Krajevna pristojnost socialnih služb

Krajevna pristojnost socialnih uradov se določi po stalnem prebivališču občana.

5.2.4. Organiziranost socialno varstvene dejavnosti

Federalna ureditev Zvezne republike Avstrije zagotavlja devetim zveznim deželam precejšnjo samostojnost pri organizacijski strukturi in financiranju mreže socialno varstvenih storitev, se pravi socialnih pomoči in s tem povezanih dejavnosti, kar se kaže tudi v dejstvu, da obstaja močna tradicija prostovoljnih nepridobitnih ponudnikov institucionalne oskrbe ostarelih, pri čemer je več kot polovica javnih nepridobitnih ponudnikov (53 %), 21 % delež pa zasedajo manjši zasebni pridobitni ponudniki, na področju oskrbe invalidnih oseb in njihove integracije pa delujejo številne neprofitne organizacije kot partnerji oz. s strani javnega sektorja pooblaščenji izvajalci.

Zvezno ministrstvo za gospodarstvo, družino in mladino (Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend) je pristojni organ za upravljanje družinskih prejemkov. Davčni uradi (Finanzämter), ki jih neposredno nadzoruje to ministrstvo, pa upravljajo družinske dodatke (Familienbeihilfe). Ustanove za zdravstveno zavarovanje, ki jih neposredno nadzoruje to ministrstvo, so pristojni organi za upravljanje dodatka za nego otroka (Kinderbetreuungsgeld). Nadomestilo za dolgotrajno oskrbo se dodeljuje glede na potrebo po pomoči in oskrbi, ki je razdeljena v sedem kategorij. Je nadomestilo za dodatne stroške, povezane z oskrbo. Poleg tega so se zvezna država in dežele (Länder) dogovorile o vzpostavitvi celovitega sistema oskrbe v obliki denarnih nadomestil in storitev. Poleg socialnega zavarovanja in dodatka za oskrbo je na voljo sistem socialne pomoči, ki ga upravljata okrožni upravni organ in občina.

5.3. Latvija

5.3.1. Način organiziranosti socialnih služb

Skladno z 9. členom Zakona o socialnih storitvah in socialni pomoči je pristojnost zagotavljanja storitev socialnega varstva in socialnih pomoči v Latviji v največji meri na ravni lokalnih skupnosti, saj je lokalna skupnost dolžna zagotoviti ustrezne socialne storitve in socialne pomoči posameznikom, ki imajo na njenem območju prijavljeno stalno prebivališče. Za ta namen mora vsaka občina ustanoviti občinsko socialno službo (Pašvaldības sociālais dienests). Da bi zadovoljili potrebe ljudi po kakovostnih socialnih storitvah in socialni pomoči, 10. člen Zakona o socialnih storitvah in socialni pomoči določa, da mora biti v vsaki občini en socialni delavec na tisoč prebivalcev.

5.3.2. Pristojnosti socialnih služb

Pristojnosti občinske socialne službe so:

- strokovno delo s posamezniki, družinami in skupinami oseb;
- zagotavljanje socialnih storitev za družine z otroki, ki odraščajo v neugodnih pogojih, rejniške družine, varuhe, osebe, ki skrbijo za družinskega člana, invalide, upokojene, osebe z motnjami v duševnem razvoju in druge skupine, kjer je to potrebno;

- ocenjevanje potreb ter potrebnih materialnih in osebnih (motivacija, znanje in spretnosti, izobrazba, poklic itd.) virov / sredstev;
- odločanje o pravicah in obveznostih uporabnikov in v dogovoru z njimi odločanje o potrebnih ukrepih;
- zagotavljanje socialne pomoči;
- upravljanje s sredstvi občinskega proračuna, namenjenih socialnim storitvam in socialni pomoči;
- ocenjevanje in spremljanje socialnih storitev, ki jih upravlja in financira občinska socialna služba ter kvalitete socialnih pomoči;
- izvajanje raziskav socialnega okolja, prepoznavanje težav, razvijanje novih konceptov socialnih storitev, ciljno usmerjenih programov in predlaganje uvedbe novih storitev in sodelovanje pri občinskih razvojnih načrtih.

Lokalne oblasti, ki ne vzpostavijo potrebne socialne storitve, morajo skleniti dogovor z drugimi izvajalci socialnih storitev na njihovem ozemlju ali na ozemlju druge lokalne skupnosti glede zagotavljanja socialnih storitev in plačila. Te socialne storitve se v celoti ali delno financirajo iz proračuna lokalne skupnosti.

Če ima družina težave z vzgojo, odnosi na splošno ali druge socialne težave, lahko poišče pomoč socialnega delavca v občinskem socialnem uradu. Socialni delavci, specializirani za delo z družinami z otroki, jim pomagajo razumeti vzroke problemov, prepoznajo možne ukrepe in izvedejo nujno potrebne ukrepe za odpravo ali razrešitev problema. Socialne pomoči temeljijo na oceni materialnih virov (dohodek in premoženje) stranke in njene družine, ob pogoju osebnega sodelovanja stranke za izboljšanje socialnega položaja.

Občinska socialna služba (primer mesta Riga) zagotavlja sledeče storitve socialnega varstva: za otroke in družine:

- center dnevnega varstva za otroke in mladostnike,
- socialna rehabilitacija in kratkoročno varstvo za otroke s posebnimi potrebami,
- storitev družinskega pomočnika,
- krizni centri,
- podpora za rejniške družine in skrbnike.

za starejše občane:

- dnevni centri za odrasle,
- dnevni centri za osebe z demenco,
- zagotavljanje toplega obroka,
- socialna oskrba na domu.

za osebe s posebnimi potrebami:

- pomočnik osebi s posebnimi potrebami,
- stanovanjski dodatek za prilagajanje.

za brezdomce:

- nočno zavetišče,
- dnevni center za brezdomce in pomoči potrebne,
- ulične mobilne enote za delo z brezdomci,
- razdelilnica hrane.

Občinska socialna služba v Rigi zagotavlja tudi storitev pomočnika invalidni osebi, ki je financirana iz državnega proračuna. Gre za storitev, ki omogoča invalidni osebi I. in II. skupine in otrokom s posebnimi potrebami od petega do osemnajstega leta starosti, da lahko živijo bolj samostojno, izboljšajo svojo socialno vključenost, tako se s pomočjo pomočnika vključujejo v izobraževalne ustanove, delo, dnevno varstvene centre, institucije socialne rehabilitacije, različne družbene aktivnosti, dostopajo do zdravstvenih storitev objektov za prosti čas in do drugih storitev. Pomočnik je lahko fizična oseba, ki ima poslovne ali osebne izkušnje z ljudmi s posebnimi potrebami. Storitve pomočnika lahko opravlja tudi družinski član ali bližji sorodnik ali druga oseba, ki ima izkušnje pri obravnavanju ljudi s posebnimi potrebami in ljudje, ki jim invalidna oseba zaupa.

5.3.3. Krajevna pristojnost in organizacija dela socialnih služb

Latvijski Zakon o socialnih storitvah in socialni pomoči določa, da se socialne storitve opravljajo samo na podlagi ocene individualnih potreb in sredstev posameznika, delo pa opravi specialist socialnega dela, socialni delavec. Socialne storitve se zagotavlja v kraju prebivališča uporabnika ali čim bližje njegovega doma. V primeru če obseg teh storitev ni zagotovljen v dovoljšni meri, je zagotovljena socialna oskrba in socialna rehabilitacija v instituciji za dolgotrajno oskrbo in socialno rehabilitacijo.

Izobrazbo specialistov socialnega dela ter njihove naloge predpisuje latvijski Zakon o socialnih storitvah in socialni pomoči, in sicer za socialnega delavca, karitativnega socialnega delavca, socialnega negovalca, socialnega rehabilitatorja in organizatorja socialne pomoči. Pri izvajanju svojih nalog se morajo specialisti socialnega dela držati kodeksa etike, ki ga sprejeme Latvijsko društvo profesionalnih socialnih delavcev in negovalcev.

5.3.4. Organiziranost socialno varstvene dejavnosti

Zakon o socialnih storitvah in socialni pomoči določa, da so v pristojnosti državne ravni storitve socialne rehabilitacije, storitve dolgotrajne oskrbe in storitve poklicne rehabilitacije, in sicer za sledeče družbene skupine: 1) sirote in otroke, prikrajšane za normalno družinsko življenje, do drugega leta starosti; 2) otroke z motnjami v duševnem in fizičnem razvoju do četrtega leta starosti; 3) otroke s hudimi motnjami v duševnem razvoju od četrtega do osemnajstega leta starosti; 4) odrasle osebe z duševnimi in težjimi motnjami v duševnem razvoju; in 5) odrasle slepe osebe. Navedene storitve zagotavlja pet državnih centrov socialnega varstva, ki so podrejeni Ministrstvu za socialne zadeve.

Ministrstvo za socialne zadeve ima na področju socialnih storitev in socialne pomoči naslednje naloge: 1) razvoj državne politike na področju socialnih storitev in socialne pomoči ter organiziranje in usklajevanje izvajanja; 2) zagotavljanje usklajenosti sredstev za socialne storitve; 3) nadzor nad izvajanjem Zakona o socialnih storitvah in socialni pomoči in z drugimi predpisi, ki urejajo zagotavljanje storitev socialnega skrbstva in skladnost kakovosti socialnih storitev in ponudnikov socialnih storitev s predpisi ter upravno kaznovanje izvajalcev storitev socialnega varstva.

5.4. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet pravnega urejanja prava Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne uvaja novih postopkov in administrativnih bremen.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic na okolje, prostor ali varstveni vidik.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Posledice za socialno področje so razvidne v 1. in 2. točki.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Direktorji centrov za socialno delo ter strokovni delavci in strokovni sodelavci centrov za socialno delo so v največji možni meri vključeni že v pripravo zakona in so seznanjeni z vsebinami, ki so predmet reorganizacije centrov za socialno delo.

Za potrebe lažje uveljavitve zakona in izvedbe reorganizacije centrov za socialno delo bo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti nudilo potrebno podporo in usmeritve centrom za socialno delo.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni drugih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Projekt reorganizacije centrov za socialno delo je ministrica, pristojna za socialne zadeve, v obdobju od 25.11.2016 do 20.12.2016 predstavila na srečanjih z direktorji centrov za socialno delo.

Ministrica, pristojna za socialno varstvo, je dne 6.12.2016 koncept reorganizacije centrov za socialno delo ter ključne rešitve predloga zakona predstavila Skupnosti centrov za socialno delo.

Predlog reorganizacije centrov za socialno delo je bil dne 20.12.2016 predstavljen Fakulteti za socialno delo Univerze v Ljubljani in Društvu socialnih delavk in delavcev Slovenije.

Ministrica, pristojna za socialno varstvo, je na seji Strokovnega sveta za socialno varstvo pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dne 20.12.2016 predstavila predlog zakona in ključne spremembe, ki jih bo prinesla reorganizacija centrov za socialno delo. Strokovni svet za socialno varstvo je bil dne 2.2.2017 in 9.3.2017 ponovno seznanjen s predlogom zakona ter pripombami, ki so bile podane v javni obravnavi.

Predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so dne 12.1.2017, 23.2.2017, 31.3.2017 in 8.5.2017 predstavili besedilo predloga zakona na sestanku posvetovalne skupine, ki so jo sestavljali predstavniki Inštituta RS za socialno varstvo, Skupnosti centrov za socialno delo, Socialne zbornice Slovenije, Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije in Fakultete za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Državni svet ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sta dne 15.2.2017 za poslance, državne svetnike in zainteresirano strokovno javnost organizirala posvet v zvezi z reorganizacijo centrov za socialno delo z željo zaokrožiti javno razpravo s predstavitvijo podrobnosti načrtane reorganizacije centrov za socialno delo in udeležencem posveta ponuditi dodatno priložnost za predstavitev stališč in izmenjavo mnenj.

Z namenom predstavitve projekta reorganizacije centrov za socialno delo in željo po dialogu z vsemi deležniki v procesu, je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti organiziralo 15 posvetov in sicer v Ljutomeru, Ilirski Bistrici, Ajdovščini, Kranju, Celju, Novem mestu, Piranu, Radljah

ob Dravi, Trbovljah, Mariboru, Velenju, Krškem, Ptuju in Ljubljani. Posveti so odprti za javnost; vabljeni so predstavniki lokalne skupnosti, stroke, nevladnih organizacij, javnih zavodov in uporabniki. Posveti so se izkazali za zelo koristne v procesu predstavljanja projekta reorganizacije in vzpodbujanja dialoga z širšo javnostjo.

Ministrstvo je o reorganizaciji centrov za socialno delo sproti seznanjalo javnost preko medijev. Centri za socialno delo so bili v proces vključeni v obliki posvetovanj, direktorskih kolegijev in s pisnimi pojasnili (okrožnicami).

Dne 22.12.2016 je bilo delovno gradivo predloga zakona objavljeno na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter spletni strani E-demokracija in poslano v strokovno usklajevanje. Javna obravnava je trajala do dne 15.2.2017.

Predloge in pripombe javnosti smo skrbno proučili ter jih upoštevali v največji možni meri.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica,
- Martina Vuk, državna sekretarka,
- Peter Pogačar, državni sekretar,
- Tanja Amon, generalna direktorica,
- mag. Tanja Skornšek Pleš, podsekretarka, vodja sektorja,
- Špela Isop, podsekretarka.

II. BESEDILO ČLENOV

(nomotehnično urejen predlog zakona)

1. člen

V Zakonu o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1 in 15/17 – DZ) se 49. člen spremeni tako, da se glasi:

»49. člen

Center za socialno delo opravlja naloge, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila, in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi.

Center za socialno delo opravlja storitve socialne preventive, prve socialne pomoči, osebne pomoči, pomoči družini za dom in organizira skupnostne akcije za socialno ogrožene skupine prebivalstva.

Center za socialno delo izvaja krizno namestitev. Krizna namestitev je namestitev posameznika, ki nujno potrebuje takojšnjo pomoč zaradi nasilja v družini ali zaradi drugih okoliščin, ki povzročajo neposredno ogroženost in stisko osebe. Krizna namestitev je kratkotrajna in se izvaja v kriznem centru, ki izvaja storitev prve socialne pomoči, osebne pomoči, nudi sprejem in oskrbo uporabnikov, nudi zatočišče, pripravi ukrepe za vrnitev v domače okolje ali drugo obliko, ki nadomešča domače okolje in sodeluje s centri za socialno delo, vzgojno-izobraževalnimi zavodi in javnimi zavodi s področja zdravstva, policijo ter drugimi državnimi organi in organizacijami, ki so pristojne za obravnavo otrok in mladostnikov.

Center za socialno delo opravlja nalogo interventne službe, ki posreduje v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije v primerih ogroženosti otroka, zaznanega nasilja v družini, kadar oseba, ki nima popolne poslovne sposobnosti, ostane brez varstva in oskrbe ali gre za starejšo osebo, ki je brez svojcev in se znajde v hudi stiski.

Za občino lahko center za socialno delo opravlja storitve pomoči družini na domu.

Center za socialno delo lahko opravlja tudi druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju.

Center za socialno delo je učna baza za prakso študentov socialnega dela.«.

2. člen

Za 49. členom se doda nov 49.a člen, ki se glasi:

»49.a člen

Center za socialno delo se ustanovi kot javni socialno varstveni zavod.

Znotraj centra za socialno delo delujejo enote centra za socialno delo, ki so notranje organizacijske enote in so lahko organizirane tudi zunaj sedeža centra za socialno delo.

Centri za socialno delo poslujejo tudi v stalnih ali občasnih krajevnih pisarnah, ki so organizirane s sklepom direktorja centra za socialno delo.

Na enotah centra za socialno delo se izvajajo socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, ter socialnovarstveni programi, pomembni za občino in za sodelovanje z nevladnimi organizacijami, razen:

- vodenje postopkov o pravicah iz javnih sredstev (o otroškem dodatku, znižanju plačila za programe vrtcev, državni štipendiji, dodatni subvenciji malice za učence in dijake in subvenciji kosila za učence),

- vodenje postopkov o pravici do dodatka za veliko družino,

- naloge službe za koordinacijo in pomoč žrtvam,

- vodenje in organiziranje interventne službe in kriznih centrov,

- naloge, ki jih opravljajo koordinatorji obravnave v skupnosti in

- naloge, ki jih opravljajo koordinatorji za izvajanje nadomestne kazni,

ki se izvajajo na centru za socialno delo.

Ne glede na prvo alineo prejšnjega odstavka se vodenje postopka o otroškem dodatku izvaja na enoti centra za socialno delo, če se hkrati vodi postopek o pravici do denarne socialne pomoči, o pravici do varstvenega dodatka, o pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, o pravici do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje ali o subvenciji najemnine.

Vlada Republike Slovenije z uredbo določi centre za socialno delo, njihov sedež in teritorialno pristojnost ter enote centra za socialno delo in njihova območja delovanja, tako da je zagotovljeno racionalno in učinkovito opravljanje nalog.

Vlada Republike Slovenije vsaka tri leta Državnemu zboru poroča o učinkovitosti delovanja centrov za socialno delo in enot centrov za socialno delo na območjih, kjer so ustanovljeni.«.

3. člen

Za 49.a členom se doda nov 49.b člen, ki se glasi:

»49.b člen

Socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, center za socialno delo opravlja tudi izven poslovnega časa, če je treba posredovati v nujnih in neodložljivih primerih izvajanja pomoči večjim skupinam ogroženega prebivalstva.«.

4. člen

V prvem odstavku 55. člena se prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– predstavniki sveta lokalnih skupnosti v centru za socialno delo;«.

5. člen

V 56. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Direktor centra za socialno delo imenuje in razreši pomočnika direktorja enote centra za socialno delo po predhodnem mnenju pristojnega organa lokalne skupnosti, na območju katere so prostori enote centra za socialno delo. Pomočnik direktorja enote centra za socialno delo mora imeti visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, 5 let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu. Mandat pomočnika direktorja enote centra za socialno delo traja 5 let. Pomočnik direktorja enote centra za socialno delo vodi enoto centra za socialno delo in opravlja naloge, za katere ga pisno pooblasti direktor, zlasti za odločanje o razpolaganju s finančnimi sredstvi za financiranje socialnovarstvenih programov, pomembnih za občino in za sodelovanje z nevladnimi

organizacijami ter sodelovanje z lokalnimi skupnostmi. Direktor centra za socialno delo v natečajno komisijo za vodenje izbirnega postopka za zasedbo prostega delovnega mesta imenuje pomočnika direktorja enote centra za socialno delo, kjer je prosto delovno mesto. Direktor centra za socialno delo lahko razreši pomočnika direktorja enote centra za socialno delo zlasti v primeru, če ugotovi, da pomočnik direktorja enote centra za socialno delo ne opravlja nalog, za katere je pooblaščen, ali če pri svojem delu krši zakon.«.

Dosedanji tretji, četrti, peti, šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek postanejo četrti, peti, šesti, sedmi, osmi, deveti in deseti odstavek.

Za prvim stavkom sedmega odstavka se doda nov stavek, ki se glasi:

»Pri centru za socialno delo imenuje in razreši direktorja svet zavoda s soglasjem ministra, pristojnega za socialno varstvo.«.

V novih devetem in desetem odstavku se beseda »šestega« nadomesti z besedo »sedmega«.

6. člen

Za 58. členom se doda nov 58.a člen, ki se glasi:

»58.a člen

Svet lokalnih skupnosti je kolegijski posvetovalni organ v centru za socialno delo.

Naloge, sestava in način oblikovanja sveta lokalnih skupnosti se določijo s statutom ali pravili centra za socialno delo, v skladu z aktom o ustanovitvi.«.

7. člen

V 68.c členu se v 2. točki za besedilom »določa standarde in« doda besedilo »s soglasjem ministra, pristojnega za socialno varstvo, določa«.

8. člen

Tretji odstavek 81. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Krajevna pristojnost za mladoletno osebo se določa po stalnem oziroma začasnem prebivališču obeh staršev. Če imajo starši prijavljeno stalno oziroma začasno prebivališče na različnih naslovih, se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču večine družinskih članov. Za mladoletno osebo, katere starši ne živijo skupaj, se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču tistega od staršev, kateremu je bila mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo oziroma pri katerem mladoletna oseba živi. Če je bila mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo obema staršema, se krajevna pristojnost določi po stalnem prebivališču mladoletne osebe. Če je mladoletna oseba s sodno odločbo zaupana v varstvo in vzgojo drugi osebi, se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču te osebe. Če krajevne pristojnosti tako ni mogoče določiti, se določi po kraju, kjer je nastal povod za postopek.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na prvi, drugi, tretji in četrti odstavek tega člena so centri za socialno delo pristojni na območju celotne države za socialno varstveno storitev prva socialna pomoč.«.

9. člen

V 82. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek je za:

- postopek v izvrševanju javnih pooblastil na področju ukrepov centra za socialno delo, rejništva in skrbništva, kadar mladoletna oseba ne živi z nobenim od staršev in
- socialno varstvene storitve, postopke v izvrševanju javnih pooblastil ali druge naloge v primerih varstva odraslih oseb, nameščenih v institucionalno varstvo, pristojen center za socialno delo, ki je kot krajevno pristojen začel postopek.«.

10. člen

Drugi odstavek 85. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Sklep iz prejšnjega odstavka izda ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, na predlog centra za socialno delo.«.

11. člen

Za 87. členom se doda nov 87.a člen, ki se glasi:

»87.a člen

Kadar centri za socialno delo odločajo v upravnih zadevah o pravicah in koristih otroka po 120. in 121. členu Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo, 101/07 – odl. US, 90/11 – odl. US, 84/12 – odl. US in 82/15 – odl. US), si morajo v posebnem ugotovitvenem postopku pred odločitvijo pridobiti mnenje strokovne komisije in razpisati ustno obravnavo.«.

12. člen

V prvem odstavku 98. člena se za sedmo alineo dodata novi osma in deveta alineja, ki se glasita:

- »– krizna namestititev;
- interventna služba;«.

Dosedanje osma, deveta, deseta, enajsta, dvanajsta in trinajsta alineja postanejo deseta, enajsta, dvanajsta, trinajsta, štirinajsta in petnajsta alineja.

13. člen

Prvi odstavek 105. člena se črta, dosedanji drugi odstavek postane prvi odstavek.

14. člen

Za 105. členom se doda nov 105.a člen, ki se glasi:

»105.a člen

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti v nadzoru odredi socialni inšpektor izvajalcu dejavnosti socialnega varstva ali posameznemu zaposlenemu pri izvajalcu dejavnosti socialnega varstva ukrepe, potrebne za odpravo nepravilnosti oziroma za zmanjšanje možnosti za njihovo ponovitev, zlasti:

- izdajo posamičnih upravnih aktov, ki jih določajo veljavni predpisi,
- pisno opredelitev strokovnih podlag za odločanje o posameznih ukrepih,
- pisno opredelitev strokovnih podlag za izbor ustrezne metode strokovnega dela,
- sprejetje programa aktivnosti za dvig kakovosti izvajanja storitev,
- interno ali verificirano dodatno usposabljanje zaposlenih ali ponovno opravljanje posameznih delov strokovnega izpita,
- obvezno vključitev v supervizijo,
- prepoved opravljanja dejavnosti izvajalcu dejavnosti socialnega varstva do odprave nepravilnosti,
- prepoved izvajanja posameznih strokovnih nalog posameznemu zaposlenemu pri izvajalcu dejavnosti socialnega varstva do odprave nepravilnosti.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti v nadzoru lahko socialni inšpektor pristojnemu organu predlaga:

- začetek postopka za razrešitev direktorja, pomočnika direktorja oziroma strokovnega vodje,
- začetek postopka za odvzem dovoljenja za delo ali za prekinitev koncesijske pogodbe.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

15. člen

Oseba, vključena v poskusno izvajanje iz prvega odstavka 79.č člena zakona, mora vrniti neupravičeno izplačane denarne prejemke iz osmega odstavka 79.č člena zakona, ki so posledica nenamenske porabe oziroma neizpolnitve pogodbenih obveznosti. Neupravičeno izplačane denarne prejemke mora oseba vrniti v postavljenem roku, po poteku tega roka se obračunajo zakonite zamudne obresti.

Do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se osebe, vključene v poskusno izvajanje iz prvega odstavka 79.č člena zakona, za čas usposabljanja pri izvajalcu poskusnega izvajanja obvezno zavarujejo za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni v skladu s tretjim odstavkom 20. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15). Za te osebe se plačujejo prispevki v pavšalnih zneskih, ki jih določi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Zavezanci za plačilo prispevkov so izvajalci poskusnega izvajanja iz tretjega odstavka 79.č člena zakona.

16. člen

V Zakonu o preprečevanju nasilja v družini (Uradni list RS, št. 16/08 in 68/16) se 16. člen spremeni tako, da se glasi:

»16. člen

(služba za koordinacijo in pomoč žrtvam)

(1) Pri centru za socialno delo se z namenom zagotavljanja pomoči žrtvam nasilja, izvajanja interventne službe, povezovanja dejavnosti organov in organizacij ter spremljanja in analiziranja pojavov nasilja v družini oblikuje služba za koordinacijo in pomoč žrtvam. Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam izvaja storitve po zakonu, ki ureja socialno varstvo, nujne ukrepe za varovanje otrokovih koristi po zakonu, ki ureja družinska razmerja, in druge naloge v skladu s predpisi.

(2) Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam vključuje interventno službo in krizne centre.«.

17. člen

Centri za socialno delo, ki bodo določeni z uredbo vlade, nastanejo s spojitvijo dosedanjih centrov za socialno delo. Novi center za socialno delo je pravni naslednik spojenih centrov za socialno delo.

Z dnem vpisa spojitve centrov za socialno delo v sodni register prevzame novi center za socialno delo od centrov za socialno delo, ki so se spojili, vse javne uslužbenke, premoženje, sredstva, opremo, pravice in obveznosti, nedokončane zadeve, dokumentacijo in arhivsko gradivo.

Predstavnikom sveta v centrih za socialno delo in direktorjem centrov za socialno delo preneha mandat z dnem vpisa spojitve centrov za socialno delo v nove centre za socialno delo v sodni register.

Ob prenehanju mandata se direktorje centrov za socialno delo za preostali čas trajanja mandata razporedi na delovno mesto pomočnika direktorja enote centra za socialno delo, kot je določeno z aktom o sistemizaciji delovnih mest.

Do imenovanja direktorjev novih centrov za socialno delo opravljajo funkcijo direktorja vršilci dolžnosti direktorja, ki jih imenuje Vlada Republike Slovenije brez javnega razpisa. Pogodbo o zaposlitvi vršilci dolžnosti direktorja sklenejo z ministrom, pristojnim za socialno varstvo.

Sveti novih centrov za socialno delo se konstituirajo najkasneje v treh mesecih od uveljavitve aktov o ustanovitvi novih centrov za socialno delo.

Rok za sprejetje statuta in drugih splošnih aktov novih centrov za socialno delo je en mesec od konstituiranja svetov zavodov.

18. člen

Novi center za socialno delo z dnem vpisa spojitve v sodni register prevzame javne uslužbenke, ki so zaposleni na centrih za socialno delo, ki se spojijo.

Z dnem vpisa spojitve centrov za socialno delo v sodni register preidejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnih razmerij, ki so jih imeli javni uslužbenci pred spojitvijo pri dosedanjem delodajalcu prenosniku, na delodajalca prevzemnika.

Javni uslužbenci z dnem prevzema sklenejo pogodbo o zaposlitvi za enako delovno mesto, kot so ga imeli pri delodajalcu prenosniku, razen regijski koordinatorji za preprečevanje nasilja, ki z dnem prevzema sklenejo pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto, določeno z aktom o sistemizaciji delovnih mest pri delodajalcu prevzemniku.

Javni uslužbenci bodo delo opravljali na sedežu delodajalca prevzemnika oziroma zunaj sedeža v kraju, kjer so organizirane enote delodajalca prevzemnika oziroma v stalnih ali občasnih krajevnih pisarnah delodajalca prevzemnika.

Če javni uslužbenec odkloni prehod in dejansko opravljanje dela pri delodajalcu prevzemniku, mu lahko delodajalec prenosnik izredno odpove pogodbo o zaposlitvi.

Delodajalec prenosnik in vršilec dolžnosti direktorja pri delodajalcu prevzemniku morata najmanj 20 dni pred prenosom obvestiti sindikate pri delodajalcu o:

- datumu ali predlaganemu datumu prenosa,
- javnih uslužbencih, ki se prenesejo na delodajalce prevzemnike,

– pravnih, ekonomskih in socialnih posledicah prenosa za javne uslužbence ter predvidenih ukrepih za javne uslužbence.

Delodajalec prenosnik in vršilec dolžnosti direktorja pri delodajalcu prevzemniku se morata z namenom, da se doseže sporazum, najmanj deset dni pred prenosom s sindikati iz prejšnjega odstavka posvetovati o pravnih, ekonomskih in socialnih posledicah prenosa in o predvidenih ukrepih za javne uslužbence.

19. člen

Vlada Republike Slovenije izda uredbo iz šestega odstavka 49.a člena zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

20. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. oktobra 2018.

Ne glede na prejšnji odstavek se novi 105.a člen zakona, 13. člen tega zakona in 15. člen tega zakona uporabljajo od dneva uveljavitve tega zakona.

Ne glede na prvi odstavek tega člena se novi 87.a člen zakona uporablja od dneva uveljavitve tega zakona in velja do 15. aprila 2019.

Do začetka uporabe določb iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se glede vprašanj, ki jih te določbe urejajo, še naprej uporabljajo določbe Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1 in 15/17 – DZ).

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Kot je urejeno že v veljavnem 49. členu Zakona o socialnem varstvu, tudi po predlogu spremembe tega člena centri za socialno delo opravljajo naloge, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Centri za socialno delo opravljajo storitve socialne preventive, prve socialne pomoči, osebne pomoči, pomoči družini za dom ter organizira skupnostne akcije za socialno ogrožene skupine prebivalstva. Za občino lahko centri za socialno delo opravljajo storitve pomoči družini na domu. Centri za socialno delo lahko opravljajo tudi druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju.

Predlog 49. člena kot nalogi centrov za socialno delo opredeljuje krizno namestitev in interventno službo. Krizna namestitev je določena kot nujna namestitev posameznika, ki izhaja iz potrebe po nujni pomoči zaradi nasilja v družini ali zaradi drugih okoliščin, ki povzročajo neposredno ogroženost in stisko osebe. Krizna namestitev je kratkotrajna namestitev in se izvaja v kriznem centru. Krizni center poleg socialno varstvenih storitev prve socialne pomoči in osebne pomoči zagotavlja tudi oskrbo uporabnikov, nudi sprejem in zatočišče, pripravi ukrepe za vrnitev v domače okolje ali drugo obliko, ki nadomešča domače okolje in sodeluje s centri za socialno delo, vzgojno-izobraževalnimi zavodi in javnimi zavodi s področja zdravstva, policijo ter drugimi državnimi organi in organizacijami, ki so pristojne za obravnavanje otrok in mladostnikov.

Obstoječa mreža kriznih centrov v Republiki Sloveniji je sestavljena iz 12 kriznih centrov, pri čemer je 9 kriznih centrov namenjenih otrokom in mladostnikom od 6. do 18. leta starosti (Celje, Koper, Krško, Ljubljana – Bežigrad, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Radovljica, Slovenj Gradec), 1 otrokom od 0 do 6 let (Grosuplje) ter 2 odraslim žrtvam nasilja (Maribor, Piran). Pravna podlaga temelji na 16. členu Zakona o preprečevanju nasilja v družini.

V krizni center za mlade se zatečejo otroci in mladostniki, ki so v kakršnikoli stiski, ki je v domačem okolju ne morejo razrešiti: zanje nevzdržne razmere doma (psihično in fizično nasilje, spolne zlorabe, alkoholizem staršev...), upor staršem zaradi različnih razlogov, zavrnitev s strani staršev, čustvena prizadetost, adolescenčna kriza, problemi v povezavi s šolo itd. Reakcije na te konfliktno situacije pa se pri posameznem otroku manifestirajo bodisi samodestruktivno (npr. depresija, motnje hranjenja, razmišljanje ali celo poskus samomora) ali pa mladostnik odreagira na način, da se njegovo vedenje kaže kot vzgojno težavno in se manifestira kot beg od doma, neobiskovanje šole, zloraba drog in kazniva dejanja. Starši se običajno ob tem počutijo nemočni in uporabljajo neučinkovita vzgojna sredstva, ki težave poglobljajo in konflikti so neizbežni, zato mladostniki vse pogosteje pomoč poiščejo tudi v kriznih centrih za mlade. Razlog za namestitev pa je lahko tudi deložacija družine, hospitalizacija ali priprtje staršev oziroma skrbnikov in se tako zagotovi začasna osnovna in socialna oskrba otrok in mladostnikov. Krizni centri za mlade delujejo neprekinjeno 24 ur na dan. Namestitev traja običajno do 21 dni, v izjemnih primerih je možno tudi podaljšanje. Bivanje v kriznih centrih je prostovoljno.

Krizna centra za odrasle žrtve nasilja sta namenjena odraslim osebam, ki se znajdejo v stiski in potrebujejo takojšen umik iz okolja, v katerem se izvaja nasilje.

Interventna služba izvaja naloge posredovanja v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije, kadar gre za:

- mladoletnega otroka, ki je ogrožen, ostane brez staršev itd.,
- žrtev nasilja v družini, ki jo je potrebno namestiti v varno okolje,
- osebo, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost ali je nad njo podaljšana roditeljska pravica in ostane brez varstva ter oskrbe,
- starejšo osebo, ki je brez svojcev in se znajde v hudi stiski, se izgubi itd.

Interventna služba mora poskrbeti za vsa nujna opravila, ki zmanjšujejo ogroženost žrtve nasilja. V okviru interventne službe se osebam nudi prva socialna pomoč in namestitve v varno okolje, v kolikor se to izkaže za potrebno v konkretnem primeru. Interventno službo izvajajo strokovni delavci, zaposleni na centru za socialno delo, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje storitve prva socialna pomoč ter izvajanje nujnih ukrepov za varovanje koristi po zakonu, ki ureja družinska razmerja. Interventna služba se izvaja izven poslovnega časa centra za socialno delo.

Predlaga se nova naloga centrov za socialno delo, in sicer bodo centri za socialno delo učne baze za prakso študentov Fakultete za socialno delo Univerze v Ljubljani, kar se v praksi na prostovoljni bazi izvaja že sedaj.

K 2. členu:

Z reorganizacijo centrov za socialno delo se namesto sedanjih 62 centrov za socialno delo predvideva ustanovitev 16 centrov za socialno delo, ki bodo pokrivali večji teritorij. Centri za socialno delo, ki bodo imeli status javnega socialno varstvenega zavoda, bodo poleg delovanja na sedežu lahko poslovali tudi zunaj sedeža, in sicer na enotah. Enote bodo poslovale v krajih, kjer imajo sedež zdajšnji centri za socialno delo, tako da bo vzpostavljenih 62 enot centrov za socialno delo.

Centri za socialno delo bodo lahko poslovali v stalnih ali občasnih krajevnih pisarnah. Navedena možnost je bila vpeljana zaradi velike krajeвне oddaljenosti od centra za socialno delo in odročnosti določenih območij. Stalne ali občasne krajevne pisarne, kjer se bodo opravljale vse dejavnosti iz pristojnosti centra za socialno delo, bodo organizirane na podlagi odločitve direktorja, ki bo o odprtju krajevne pisarne odločil s sklepom.

Predlog določbe ureja tudi notranjo organizacijo dela na centrih za socialno delo, in sicer celotno strokovno delo, razen enote za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in splošnih služb, ostaja v lokalnem okolju na enotah centrov za socialno delo. Socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, se izvajajo na enotah centra za socialno delo. Ravno tako bodo enote centra za socialno delo izvajale socialnovarstvene programe, pomembne za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami. Ne glede na navedeno, pa se bo na sedežu centra za socialno delo izvajalo:

- vodenje postopkov o pravicah iz javnih sredstev, in sicer o otroškem dodatku, znižanju plačila za programe vrtcev, državni štipendiji, dodatni subvenciji malice za učence in dijake in subvenciji kosila za učence,
- vodenje postopkov o pravici do dodatka za veliko družino,
- naloge službe za koordinacijo in pomoč žrtvam,
- vodenje in organiziranje interventne službe in kriznih centrov,
- naloge, ki jih opravljajo koordinatorji obravnave v skupnosti in
- naloge, ki jih opravljajo koordinatorji za izvajanje nadomestne kazni.

V primeru, ko bo potrebno hkratno vodenje postopka o pravici do otroškega dodatka in pravici do denarne socialne pomoči ali o pravici do varstvenega dodatka ali o pravici do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev ali o pravici do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje ali subvenciji najemnine, pa se bosta ta dva postopka vodila na enoti centra za socialno delo.

Centri za socialno delo bodo določeni z uredbo Vlade Republike Slovenije, ravno tako njihova teritorialna pristojnost ter sedež. Uredba bo določila tudi enote ter njihovo območje delovanja.

Vlada mora na vsaka tri leta za državni zbor pripraviti poročilo, ki bo vsebovalo podatke o učinkovitosti delovanja centrov za socialno delo in njihovih enot na območjih, kjer so ustanovljeni. Državni zbor bo lahko na podlagi svojih pristojnosti ob obravnavi tega poročila, ki bo zajela tudi predstavitev učinkovitosti delovanja mreže javne službe in morebitne načrte reorganizacije le-te, podal priporočilo.

K 3. členu:

Centri za socialno delo se v praksi vključujejo v izvajanje pomoči večjim ogroženim skupinam prebivalstva v primerih hujših naravnih nesreč (npr. ob poplavih, žledu), pomoči beguncem v migrantskem toku, ne samo znotraj poslovnega časa, ampak predvsem izven svojega poslovnega časa.

V trenutno veljavnem zakonu za aktivnosti centrov za socialno delo izven poslovnega časa ni ustrezne pravne podlage. Predlagatelj zakona predlaga, da se z novim 49.b členom uredi pravna podlaga, ki omogoča centrom za socialno delo, da izvajajo storitve, naloge in javna pooblastila tudi izven njihovega poslovnega časa.

K 4. členu:

V novoustanovljenih centrih za socialno delo bo kot organ zavoda deloval tudi svet lokalnih skupnosti, v katerega bodo imenovani predstavniki lokalnih skupnosti na območju, ki ga pokriva center za socialno delo. Svet lokalnih skupnosti bo imel predvsem vlogo povezovanja med centri za socialno delo in lokalnimi skupnostmi ter sodelovanja pri ustvarjanju novih politik na področju socialnega varstva.

Ker novoustanovljeni center za socialno delo pokriva širše območje in večje število lokalnih skupnosti, kot jih je do sedaj pokrival center za socialno delo, je smiselno v organ upravljanja centra za socialno delo, to je svet zavoda, imenovati predstavnika iz sveta lokalnih skupnosti, namesto predstavnika lokalne skupnosti, kjer ima center za socialno delo sedež.

Po veljavni ureditvi v drugem odstavku 55. člena Zakona o socialnem varstvu se podrobnejša sestava in številčno razmerje predstavnikov v svetu zavoda določi z ustanovitvenim aktom. Predvideno je, da se bo število članov v svetu centra za socialno delo povečalo na 9; od tega bo 5 predstavnikov ustanovitelja, 2 predstavnika delavcev in 2 predstavnika sveta lokalnih skupnosti. Glede na to, da so centri za socialno delo ustanovljeni s strani Republike Slovenije, ki financira redno dejavnost teh zavodov, je potrebno v svetu centrov za socialno delo zagotoviti večino predstavnikov ustanovitelja. Vlada Republike Slovenije si bo v postopku imenovanja predstavnikov ustanovitelja v svetu zavoda prizadevala, da bo eden izmed članov ustanovitelja tudi predstavnik nevladnih organizacij.

K 5. členu:

V 56. členu Zakona o socialnem varstvu se predlaga novi tretji odstavek, na podlagi katerega bo direktor centra za socialno delo za pomoč pri strokovnem delu in opravljanju ostalih nalog imenoval pomočnike direktorjev na enotah centra za socialno delo. Pred imenovanjem bo moral pridobiti predhodno mnenje pristojnega organa lokalne skupnosti, na območju katere bo imela enota centra za socialno delo svoje prostore. Pomočnik direktorja enote centra za socialno delo bo vodil enoto in opravljal tiste naloge, za katere bo od direktorja prejel pisno pooblastilo, in sicer bodo to zlasti:

- Odločanje o razpolaganju s finančnimi sredstvi za financiranje socialnovarstvenih programov, pomembnih za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami. Glede na to, da se bodo na enotah centrov za socialno delo izvajali socialnovarstveni programi, ki bodo sofinancirani s strani občin, je potrebno zagotoviti finančno neodvisnost enot v tem delu. Pomočnik direktorja bo upravljal s temi finančnimi sredstvi, in sicer bodo enote imele ločeno stroškovno mesto za te programe.
- Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi glede ugotavljanja potreb občanov in razvoja socialnovarstvenih programov v lokalni skupnosti.
- Direktor centra za socialno delo bo za vodenje izbirnega postopka za zasedbo prostega delovnega mesta na enoti centra za socialno delo v natečajno komisijo imenoval pomočnika direktorja enote centra za socialno delo, na kateri bo razpisano delovno mesto.

Direktor bo na podlagi določil Zakona o splošnem upravnem postopku pomočnike direktorjev lahko pooblastil tudi za odločanje v postopkih dodeljevanja pravic iz javnih sredstev, ki se bodo izvajali na enoti centra za socialno delo (denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, pravica do kritja razlike do polne vrednosti

zdravstvenih storitev, subvencija najemnine, prispevek k plačilu sredstev, namenjenih za plačilo oziroma doplačilo pravic družinskega pomočnika in oprostitev plačil socialno varstvenih storitev).

Pomočniki direktorjev bodo v pomoč direktorju tudi pri opravljanju strokovnih nalog in usmerjanju dela na enotah centra za socialno delo ter bodo pomagali pri strokovnem vodenju dela na enoti centra za socialno delo (npr. pri spremljanju izvajanja rejništva, spremljanju skrbništva, socialno varstvenih storitvah, opravljanju nalog v zvezi s preprečevanjem nasilja v družini).

Pomočnik direktorja bo moral izpolnjevati enake pogoje glede vrste in ravni izobrazbe, delovnih izkušenj in strokovnega izpita kot direktor iz prvega odstavka 56. člena Zakona o socialnem varstvu, in sicer bo moral imeti visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo, določeno v 69. členu Zakona o socialnem varstvu, 5 let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva. Mandat pomočnika direktorja bo trajal 5 let, pri čemer gre za enako obdobje, kot velja za direktorja.

Direktor bo lahko razrešil pomočnika direktorja zlasti v primeru, če bo ugotovil, da pomočnik direktorja ne opravlja nalog, za katere je pooblaščen, ali če pri svojem delu krši zakon. Direktor centra za socialno delo bo moral, enako kot v postopku imenovanja, pred razrešitvijo pomočnika direktorja pridobiti predhodno mnenje pristojnega organa lokalne skupnosti.

Direktorja v postopku imenovanja ali razrešitve pomočnika direktorja predhodno mnenje pristojnega organa lokalne skupnosti ne zavezuje. Tako pri odločitvi o imenovanju ali razrešitvi ne bo vezan na mnenje v primeru, da bo to mnenje negativno.

Pomočnik direktorja bo nosil objektivno odgovornost za delo enote centra za socialno delo ter za tiste naloge, ki mu bodo podeljene s pooblastilom direktorja.

Po Zakonu o socialnem varstvu je sicer možno imenovati strokovno vodjo v socialno varstvenem zavodu, v katerem je poslovanje in vodenje strokovnega dela zavoda ločeno (drugi odstavek 56. člena). Glede na specifičnost nalog in pomembnost sodelovanja ter posvetovanja z lokalnimi skupnostmi je bila sprejeta odločitev, da bodo enote vodili pomočniki direktorjev. Iz ocene finančnih posledic v primeru, da bi za vodenje enot centrov za socialno delo postavili pomočnike direktorjev ali strokovnega vodjo, izhaja, da bi vrednost povprečnega plačnega razreda brez prispevkov za pomočnika direktorja znašala 2.893,54 € in za strokovnega vodjo 3.382,03 €. Glede na navedeno, določitev drugega delovnega mesta (strokovni vodja) za vodenje notranjih organizacijskih enot (namesto pomočnika direktorja) ne bi pomenila finančnih prihrankov.

Novoustanovljeni centri za socialno delo bodo pokrivali širše območje in večje število lokalnih skupnosti, zato pri imenovanju in razrešitvi direktorja predhodno mnenje pristojnega organa lokalne skupnosti, v kateri ima center za socialno delo sedež, ni več smiselno. Iz tega razloga iz predloga določbe izhaja, da direktorja centra za socialno delo imenuje in razrešuje svet zavoda s soglasjem pristojnega ministra, pri čemer bosta v svetu zavoda 2 predstavnika sveta lokalnih skupnosti.

K 6. členu:

V novem 58.a členu se predvideva nov organ v centrih za socialno delo, in sicer bo to svet lokalnih skupnosti. Nov organ bo kolegijski posvetovalni organ zavoda. Naloge, sestava in način oblikovanja sveta lokalnih skupnosti bodo določene v aktu o ustanovitvi centra za socialno delo ter bodo podrobneje razdelane v statutu. Pristojnosti sveta lokalnih skupnosti bodo zlasti sledeče:

- imenovanje dveh predstavnikov lokalne skupnosti v svet centra za socialno delo;
- sprejem poslovnika o delu sveta lokalnih skupnosti;
- seznanitev s finančnim načrtom in programom dela centra za socialno delo;
- seznanitev s polletnim poročilom o poslovanju zavoda, ki ga predstavi direktor centra za socialno delo;
- sprejem akcijskih načrtov za izvedbo regionalnih izvedbenih načrtov po Nacionalnem programu socialnega varstva;

- dajanje pobud direktorju centra za socialno delo o uvedbi dodatnih storitev in programov v posameznih lokalnih skupnostih;
- dajanje predlogov in mnenj direktorju centra za socialno delo o vprašanjih, ki se nanašajo na področje dela centra za socialno delo;
- dajanje predlogov in mnenj direktorju centra za socialno delo o posameznih vprašanjih, ki se nanašajo na socialno problematiko v posameznih lokalnih okoljih;
- na seje sveta lokalne skupnosti lahko vabi direktorje centrov za socialno delo oziroma pomočnike direktorjev k posameznim točkam dnevnega reda.

K 7. členu:

Veljavni 68.c člen Zakona o socialnem varstvu določa javna pooblastila, ki so podeljena Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije, in sicer določitev kataloga nalog, ki jih izvajajo centri za socialno delo kot socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jim jih nalagajo drugi predpisi ter določitev standardov in normativov za izvajanje posameznih vrst nalog, ki so centrom za socialno delo poverjene kot javna pooblastila in nalog, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Po predlogu tega člena v pristojnosti Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije ostaja določitev standardov in normativov za izvajanje posameznih vrst nalog, pri čemer bo skupnost morala pred določitvijo normativov pridobiti soglasje ministra, pristojnega za socialno varstvo.

K 8. členu:

Veljavna določba tretjega odstavka 81. člena Zakona o socialnem varstvu določa, da se krajevna pristojnost za mladoletno osebo določa po stalnem oziroma začasnem prebivališču obeh staršev. Navedena določba ne ureja primera, ko imajo starši stalno oziroma začasno prebivališče prijavljeno na različnih naslovih, kar lahko posledično pomeni, da sta za določeno zadevo krajevno pristojna dva različna centra za socialno delo. Pri določitvi krajevne pristojnosti za mladoletno osebo, katere starši ne živijo več skupaj, je določeno, da se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču tistega od staršev, kateremu je bila mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo oziroma pri katerem mladoletna oseba živi. Navezna okoliščina je prvenstveno odločitev pristojnega sodišča glede zaupanja otroka v varstvo in vzgojo, v primerih ko sodišče o tem (še) ni odločilo, pa se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču tistega od staršev, pri katerem otrok živi. Sedaj veljavna ureditev tudi ni skladna z določbami Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo 1, 101/07 – Odl. US, 122/07 – Odl. US, 90/11 – Odl. US, 84/12 – Odl. US, 82/15 – Odl. US in 15/17 – DZ), ki se uporablja do začetka uporabe Družinskega zakonika (303. člen) za urejanje zaupanja otroka v varstvo in vzgojo, saj ne ureja navezne okoliščine v primeru, ko je otrok dodeljen v varstvo in vzgojo obema staršema ter v primeru, ko je zaupan v varstvo in vzgojo drugi osebi. V primeru, ko je mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo obema staršema, je navezna okoliščina stalno prebivališče mladoletne osebe, pri čemer se sledi določbi 107. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki določa, da če imata oba starša varstvo in vzgojo otroka, se morata sporazumeti o stalnem prebivališču otroka. Če pa je mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo drugi osebi, se krajevna pristojnost določi po stalnem oziroma začasnem prebivališču te osebe (identično kot velja za starše). V primeru, ko se krajevne pristojnosti po tem odstavku ne da določiti, je navezna okoliščina povod za postopek.

Izjema od določil o krajevni pristojnosti bo za izvajanje socialno varstvene storitve prva socialna pomoč, in sicer bodo centri za socialno delo za to storitev krajevno pristojni na teritoriju celotne države.

K 9. členu:

Sedanja ureditev se dopolni z določbo, da se za postopek v izvrševanju javnih pooblastil na področju ukrepov centra za socialno delo, rejništva in skrbništva v primeru, ko mladoletna oseba ne živi z nobenim od staršev, krajevna pristojnost ustali. S tem se v praksi onemogoči ravnanje staršev, ki lahko s spremembo svojega stalnega oziroma začasnega prebivališča ovirajo potek postopka. Z ustalitvijo krajevne pristojnosti za socialno varstvene storitve, postopke v izvrševanju javnih pooblastil

ali druge naloge v primerih varstva odraslih oseb, nameščenih v institucionalno varstvo, se izognemo prenosu krajevne pristojnosti, kadar se odrasle osebe namešča v institucionalno varstvo izven domačega okolja ter se jim spremeni tudi stalno oziroma začasno prebivališče. Trenutno v praksi to predstavlja težavo za tiste centre za socialno delo, na območju katerih so ustanovljeni posebni zavodi, ki izvajajo institucionalno varstvo, ker se na ta način kopiči obravnava teh oseb samo na enem centru za socialno delo.

K 10. členu:

Predlaga se, da se veljavna določba spremeni, tako da ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, odloči o predlogu za prenos krajevne pristojnosti z enega centra za socialno delo na drugega le na predlog pristojnega centra za socialno delo. Namen je, da se omogoči možnost določitve drugega centra za socialno delo v izjemnih primerih, kot npr. v primerih velike krajevne oddaljenosti med pristojnim centrom za socialno delo in dejanskim prebivališčem strank, ko se na centru za socialno delo vodijo npr. postopek preprečevanja nasilja v družini ali ukrepov za zaščito pravic in koristi otrok, v katerih je ključnega pomena spremljanje strank ter sodelovanje z drugimi organi v lokalnem okolju.

Glede na to, da bodo centri za socialno delo poslovali na enotah, kjer se bo opravljala večina strokovnega dela, bodo stranke imele možnost, da jih bo obravnavala druga enota. Območje delovanja enot centrov za socialno delo bo določeno z uredbo, ki jo bo sprejela Vlada Republike Slovenije.

K 11. členu:

Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17) v prehodnih in končnih določbah določa, da z uveljavitvijo tega zakonika preneha veljati Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, kot tudi določa prenehanje veljavnosti nekaterih drugih predpisov, pri čemer je eksplicitno določena njihova uporaba do začetka uporabe Družinskega zakonika. Obenem določa tudi, da z uveljavitvijo tega zakonika preneha veljati 88. člen Zakona o socialnem varstvu, uporaba te določbe pa ni določena do začetka uporabe Družinskega zakonika. V tem delu je z vidika uporabe posebne procesne določbe 88. člena Zakona o socialnem varstvu (glede izvedbe dveh obveznih procesnih dejanj, to je pridobitev mnenja strokovne komisije in izvedbe ustne obravnave) tako nastala pravna praznina. Zaradi celovitega in natančnega ugotavljanja dejanskega stanja v postopku ugotavljanja ogroženosti otroka je zato smiselno, zlasti glede na siceršnji namen prehodnih določb ter ob upoštevanju načela zagotavljanja otrokove koristi, da sta navedeni procesni dejanji še naprej obvezni. Iz tega razloga se predlaga navedena procesna ureditev na način, kot je to urejala prej veljavna določba 88. člena Zakona o socialnem varstvu.

K 12. členu:

Interventna služba in krizni centri se že sedaj financirajo iz proračuna Republike Slovenije. Glede na izrecno navedbo teh dveh nalog v predlogu tega zakona predlog tega člena bolj eksplicitno določa, da se tudi nalogi centrov za socialno delo (interventna služba in krizna namestitve) financirata iz proračuna Republike Slovenije.

K 13. členu:

Prvi odstavek 105. člena Zakona o socialnem varstvu določa primere, v katerih socialni inšpektor ne izvede inšpekcijskega nadzora na pobudo. Zakon tako določa administrativne zadržke oziroma predpostavke, kdaj socialni inšpektor lahko začne inšpekcijski postopek. S tem spreminja ureditev v Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in Zakonu o splošnem upravnem postopku, ki mu daje pristojnost, da vsakič presodi, ali pobuda izkazuje realno potrebo za izvedbo nadzora. Inšpekcijski (upravni) nadzor je namenjen izključno varstvu javnega interesa in inšpektor v postopku raziskuje, ali je bil z ravnanjem ali opustitvijo zavezanca kršen zakon oziroma normativno določen javni interes.

Zakon o socialnem varstvu odstopa od omenjenega splošnega izhodišča, da inšpekcijski postopek izvajamo zaradi zaščite javnega interesa in omejuje inšpektorja, da izvede nadzor, če je pobudnik že prejel pisna pojasnila, ugotovitve ali odločitve, če ni vložil ugovora ali rednega pravnega sredstva, če je bil že opravljen inšpekcijski nadzor v isti zadevi ali če sta od spornih ravnanj pretekli več kot dve leti. S tem odstopa od bistva nadzora, ki ni v presoji zakonitosti že izdanega pravnega akta, ampak v presoji ravnanja organa. Ob tem je vsaka pobuda za inšpekcijski nadzor zgolj pobuda, sama po sebi ne pomeni začetka postopka, inšpektor šele presodi, ali obstaja potreba po preveritvi kršitve zakona ali drugega predpisa in začne postopek. Z vidika javnega interesa, ki je v postopku nadzora socialnega inšpektorja zakonitost ravnanja organa (ne presoja zakonitosti odločitve, ki je v pristojnosti ministrstva in sodišča), je nesprejemljivo, da 105. člen zakona določi, kdaj inšpektor ne sme začeti postopka. Ker zakon govori o »nadzoru na pobudo«, to smiselno enako velja tudi za nadzor »po uradni dolžnosti«.

Po predlogu določbe se prvi odstavek 105. člena Zakona o socialnem varstvu črta.

K 14. členu:

Po sprejetju sprememb določil o izvajanju inšpekcijskega nadzora v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (ZSV-F) se je ob izvajanju inšpekcijskih nadzorov pokazalo, da socialni inšpektor nima možnosti za izrekanje konkretnih ukrepov, ki so zaradi specifičnosti dela na področju socialnega varstva potrebni za odpravo nepravilnosti oziroma za zmanjšanje možnosti za njihovo ponovitev.

Predlog te določbe daje socialnemu inšpektorju pooblastilo, da za odpravo ugotovljenih nepravilnosti izreče ukrepe za njihovo odpravo oziroma za zmanjšanje možnosti za njihovo ponovitev, s čemer doseže učinkovitost nadzora.

Ukrepi, ki jih ima pravico izreči socialni inšpektor izvajalcu dejavnosti oziroma pri njemu zaposlenemu, so zlasti naslednji:

- izdaja posamičnih upravnih aktov, ki jih določajo veljavni predpisi (npr. na področju zagotavljanja varstva mladoletnim osebam, kadar je ogrožen njihov zdrav razvoj (6. člen Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih). Še vedno se namreč pojavljajo primeri, ko centri za socialno delo s svojim ravnanjem sicer »zavarujejo« otroka, vendar ob tem omejujejo izvrševanje roditeljske pravice staršem brez izdanega upravnega akta. S tem je omejena možnost staršev do pravnega varstva zoper odločitve centra za socialno delo.);
- pisna opredelitev strokovnih podlag za odločanje o posameznih ukrepih in opredelitev strokovnih podlag za izbor ustrezne metode strokovnega dela (v posameznih inšpekcijskih nadzorih se ugotavlja, da izvajalec sicer razpolaga z naborom ustreznih znanj, vendar jih pri načrtovanju konkretne obravnave zaradi različnih razlogov ne upošteva. Ti razlogi so praviloma povezani s transferjem čustveno preobremenjenih življenjskih situacij uporabnikov na izvajalce dejavnosti. Ukrep predvsem zmanjšuje možnosti za ponovitev nepravilnosti, saj pisne opredelitve služijo kot opomnik za načrtovanje in izvajanje obravnave, ki ga uporabljajo v čustveno preobremenjenih situacijah, ko praviloma ni na razpolago niti dovolj časa za poglobljen in temeljit razmislek o vseh možnih oblikah in načinih nadaljnje obravnave.);
- sprejem programa aktivnosti za dvig kakovosti izvajanja storitev (zlasti v primerih izvajanja storitev z namestitvijo (npr. institucionalno varstvo) oziroma dalj časa trajajočih storitvah, pri katerih je neizogibno tudi upoštevanje posameznikovih posebnosti (npr. pomoč na domu), ko je v posameznih primerih v izogib »formalizirane« obravnave potrebno izvajalce zavezati k strokovnemu razmisleku za dvig kakovosti izvajanja storitev. Ukrep je namenjen dvigu kakovosti na podlagi izvedene analize in refleksije izvajanja dejavnosti.);
- interno ali verificirano dodatno usposabljanje zaposlenih ali ponovno opravljanje posameznih delov strokovnega izpita (v primerih, ko je v nadzoru ugotovljeno, da so nepravilnosti posledica pomanjkanja ustreznih znanj, je potrebno preprečiti nadaljevanje nepravilnosti oziroma zmanjšati možnost za njihovo ponovitev z dodatnim usposabljanjem zaposlenih. Ukrep ponovnega opravljanja posameznih delov strokovnega izpita se izreče v primerih, ko je

ugotovljeno, da so ugotovljene nepravilnosti posledica nepoznavanja veljavne zakonodaje in da je potrebno zagotoviti verificirano preverjanje tega znanja.);

- obvezna vključitev v supervizijo (izvajalec dejavnosti mora v sistemu reševanja stisk in težav skrbeti, da v problemskem sistemu ravna v skladu z načelom interpozicije. Le na tak način lahko sledi principu iskanja vsestranske koristi za vse udeležene v problemskem sistemu. Zaradi močnih, s čustvi obremenjenih problemskih situacij, pa se lahko zgodi, da izvajalec nehote, na podlagi preživetih lastnih življenjskih izkušenj ne zmore ohraniti hkratne bližine v delovnem odnosu, ki mu omogoča osebno vplivanje na obravnavo, in primerne oddaljenosti, ki mu daje maneverski prostor za ravnanje in mu preprečuje identificiranje z uporabnikom. Velik del ugotovljenih nepravilnosti je posledica prav teh, v delovnem odnosu izgubljenih osebnih meja, ki omogočajo izvajalčev položaj interpozicije.);
- prepoved opravljanja dejavnosti do odprave nepravilnosti (inšpektor mora imeti pooblastilo, da v primerih, ko izvajanje dejavnosti lahko neposredno ogroža zdravje uporabnika ali pa v primerih, ko ni mogoče drugače doseči spoštovanja veljavne zakonodaje, prepove opravljanje dejavnosti do odprave ugotovljene nepravilnosti.);
- prepoved izvajanja določenih strokovnih nalog posameznemu zaposlenemu pri izvajalcu dejavnosti do odprave nepravilnosti (inšpektor mora imeti pooblastilo, da posameznemu zaposlenemu pri izvajalcu dejavnosti prepove izvajanje določenih strokovnih nalog do odprave nepravilnosti, če v nadzoru ugotovi, da posamezni zaposleni določenih strokovnih nalog ne more izvajati zakonito in strokovno, dokler ne odpravi ugotovljenih nepravilnosti.).

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti v nadzoru lahko socialni inšpektor pristojnemu organu predlaga:

- začetek postopka za razrešitev direktorja, pomočnika direktorja oziroma strokovnega vodje,
- začetek postopka za odvzem dovoljenja za delo ali za prekinitev koncesijske pogodbe.

V kolikor socialni inšpektor ugotovi, da so nepravilnosti posledice ravnanj direktorja, pomočnika direktorja oziroma strokovnega vodje in da jih ni mogoče odpraviti z drugimi ukrepi, lahko predlaga pristojnemu organu začetek postopka za njuno razrešitev. Podobno ravna socialni inšpektor v primerih, ko ugotovi, da izvajalec s pridobljenim dovoljenjem za delo ali koncedent ni pripravljen ali ne zna odpraviti ugotovljenih nepravilnosti.

K 15. členu:

Pravice in obveznosti osebe, vključene v poskusno izvajanje iz prvega odstavka 79.č člena, so določene v pogodbi, ki jo le ta sklene z izvajalcem programa, ki se poskusno izvaja. Nepravilnost pomeni kršitev določb navedene pogodbe. Nepravilnost lahko nastane zaradi nenamenske porabe sredstev ali iz razloga neizpolnitve pogodbenih obveznosti. Izvajalec programa, ki se poskusno izvaja, je dolžan pozvati osebo, vključene v poskusno izvajanje iz prvega odstavka 79.č člena, da neupravičeno izplačane denarne prejemke, ki so posledica nenamenske porabe oziroma neizpolnitve pogodbenih obveznosti, vrne. V kolikor oseba teh sredstev ne vrne v postavljenem roku, se obračunajo zakonite zamudne obresti.

Osebe, ki bodo vključene v poskusno izvajanje socialno varstvene dejavnosti, bodo v okviru tovrstnih poskusnih projektov opravljale različne aktivnosti, med drugim v nekaterih primerih tudi oblike delovnega oziroma zaposlitvenega usposabljanja. Osebe, vključene v različne projekte poskusnega izvajanja, bodo imele različne statuse glede na različna področja, ki jih lahko zajema poskusno izvajanje.

Ustrezna ureditev za vključitev v zavarovanje za primer invalidnosti in smrti je že zagotovljena za osebe, ki se po predpisih, ki urejajo trg dela, ali po predpisih, ki urejajo zaposlovanje invalidov, usposabljujejo z delom pri izvajalcu ukrepa aktivne politike zaposlovanja, razen oseb, ki opravljajo javna dela (20. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju), kjer gre za posebne primere zavarovanja.

Prav tako je glede na aktivnosti, ki se bodo izvajale v okviru poskusnega izvajanja, potrebno za vključene osebe zagotoviti ustrezno pravno podlago za vključitev v zavarovanje za invalidnost in smrt.

S tem se vključenim osebam (ki v večini primerov predstavljajo socialno ogrožene kategorije prebivalstva) zagotavlja tudi širša socialna varnost v primeru nastopa določenih socialnih rizikov.

Predlog določbe ureja tudi način določitve pavšalnega zneska prispevka, ki je primerljiv oziroma enak načinu določanja pavšalnega zneska prispevka za področje usposabljanja invalidov in usposabljanja v okviru ukrepov aktivne politike zaposlovanja s Sklepom o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja (Uradni list RS, št. 25/13, 20/14, 95/14 – ZUJF-C in 21/15).

Določba ureja tudi zavezanca za plačilo prispevkov, in sicer je to izvajalec poskusnega izvajanja socialno varstvene dejavnosti, s čimer ta rešitev sledi že sprejetim rešitvam v okviru Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v 154. členu.

K 16. členu:

Po veljavni ureditvi v Zakonu o preprečevanju nasilja v družini regijska služba za koordinacijo in pomoč žrtvam vključuje interventno službo, krizne centre in regijskega koordinatorja za preprečevanje nasilja. Vlada Republike Slovenije je kot ustanoviteljica centrov za socialno delo s sklepom o oblikovanju regijskih služb za koordinacijo in pomoč žrtvam in o določitvi območja njihovega delovanja št. 12200-2/2010/4 z dne 9.12.2010 določila, pri katerih centrih za socialno delo se oblikujejo regijske službe ter na območju katerih centrov za socialno delo regijska služba deluje. Vsebina sklepa je tudi določitev števila interventnih služb v posamezni regijski službi, opredelitev, za območje katerih centrov za socialno delo le-ta deluje ter določitev, pri katerih centrih za socialno delo delujejo krizni centri. Glede na to, da je z reorganizacijo centrov za socialno delo predvidena ustanovitev 16 centrov za socialno delo (in ne več 62), bodo službe za koordinacijo in pomoč žrtvam oblikovane pri vsakem javnem zavodu ter ne bodo več ustanovljene na območju delovanja več centrov za socialno delo. Ker službe ne bodo več delovale na območju več regij, je potrebna sprememba imena službe, tako da ime ne vključuje več besede »regijska«.

Z reorganizacijo centrov za socialno delo se ukinja regijskega koordinatorja za preprečevanje nasilja, saj ni več potrebno, da bi koordiniral delo med več centri za socialno delo. Centri za socialno delo sicer vlogo koordinatorja za preprečevanje nasilja pozitivno ocenjujejo predvsem v smislu pomoči in podpore strokovnim delavcem na centrih za socialno delo in medinstitucionalnega povezovanja. Ob tem dodajajo, da so naloge koordinatorja preveč splošne in bi bila zato potrebna njihova dopolnitev oziroma razširitev v smeri vključevanja v posamezne primere obravnave nasilja. Opozarjajo pa, da v primerih, kjer koordinator pokriva veliko število centrov za socialno delo, le-ta ne more opraviti celotnega obsega dela, kot na primer prvi razgovor s povzročiteljem nasilja. Več kot polovica centrov za socialno delo meni, da so potrebne spremembe oziroma drugačna opredelitev nalog in dela koordinatorjev. V praksi se je izkazalo, da je potrebna opredelitev nalog koordinatorja v smislu prevzema konkretnih primerov obravnave nasilja v družini na posameznih centrih za socialno delo in strokovna podpora strokovnim delavcem na centrih za socialno delo. Glede na navedeno, kot ena izmed nalog službe ostaja tudi koordinacija in pomoč žrtvam in naloge, ki jih sedaj opravljajo regijski koordinatorji, kot del nalog, ki jih je potrebno na centrih za socialno delo opravljati. Zaradi drugačne organizacije se ukinja mesto regijskega koordinatorja za preprečevanje nasilja. Zaradi potrebe po širitvi nalog bo to delovno mesto ustrezno preoblikovano skladno z aktom o sistemizaciji delovnih mest.

Vsaka služba za koordinacijo in pomoč žrtvam bo vključevala interventno službo, ne bo pa na vsakem centru za socialno delo deloval tudi krizni center. Trenutno v Republiki Sloveniji deluje 12 kriznih centrov: 9 je namenjenih otrokom in mladostnikom od 6 do 18. leta starosti (Celje, Koper, Krško, Ljubljana – Bežigrad, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Radovljica, Slovenj Gradec), 1 otrokom od 0 do 6 let (Grosuplje) ter 2 odraslim žrtvam nasilja (Maribor, Piran). Poleg tega en krizni center izvaja nevladna organizacija, in sicer je financiran kot večletni socialnovarstveni program. Ob reorganizaciji centrov za socialno delo bodo krizni centri delovali še naprej na obstoječih lokacijah v istem obsegu, pri čemer ti krizni centri niso locirani na teritoriju vseh novoustanovljenih centrov za socialno delo.

K 17. členu:

Predlagani člen določa, da centri za socialno delo, ki bodo določeni z uredbo vlade, nastanejo s spojitvijo centrov za socialno delo. Novoustanovljeni center za socialno delo je pravni naslednik spojenih centrov za socialno delo.

Novoustanovljeni centri za socialno delo se v pravnem prometu štejejo kot univerzalni pravni nasledniki spojenih centrov za socialno delo, zato z dnem vpisa spojitve centrov za socialno delo v sodni register prevzamejo novi centri za socialno delo od centrov za socialno delo, ki se bodo spojili, vse javne uslužbenke, premoženje, sredstva, opremo, pravice in obveznosti. Socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, ki so bili začeti pri centru za socialno delo, ki je bil spojen z drugimi centri za socialno delo v nov center za socialno delo, se nadaljujejo pri novem krajevno pristojnem centru za socialno delo. Iz tega razloga bodo novi centri za socialno delo prevzeli tudi nedokončane zadeve, dokumentacijo in arhivsko gradivo.

Predstavnikom sveta v centrih za socialno delo in direktorjem centrov za socialno delo preneha mandat z dnem vpisa spojitve centrov za socialno delo v sodni register.

Direktorje centrov za socialno delo se ob prenehanju mandata razporedi na drugo delovno mesto in sicer pomočnika direktorja, ki vodi enoto novoustanovljenega centra za socialno delo. Direktorji so razporejeni na novo delovno mesto za čas do izteka njihovega mandata. Nato bodo pomočniki direktorja imenovani s strani direktorja centra za socialno delo na podlagi predhodno izvedenega javnega razpisa, po predhodnem mnenju lokalne skupnosti, na območju katere bo poslovala enota centra za socialno delo. Mandat pomočnika direktorja bo časovno omejen na 5 let.

Svet novoustanovljenih centrov za socialno delo se konstituira najkasneje v treh mesecih od uveljavitve aktov o ustanovitvi. Novi sveti zavodov bodo v najkrajšem možnem času pričeli z izvedbo postopka imenovanja novih direktorjev centrov za socialno delo. Do imenovanja direktorjev centrov za socialno delo opravlja funkcijo direktorja vršilec dolžnosti direktorja, ki ga bo imenovala Vlada Republike Slovenije kot ustanoviteljica brez javnega razpisa. Naloga vršilca dolžnosti bo med drugim tudi zaključek vseh potrebnih postopkov spojitve.

Z namenom, da bo delo na novih centrih za socialno delo potekalo čim hitreje po pravno urejenih podlagah, prehodna določba določa rok za sprejem statuta in drugih splošnih aktov novoustanovljenih centrov za socialno delo, in sicer je to en mesec od konstituiranja svetov zavodov.

K 18. členu:

Predlog določbe ureja delovnopравни položaj javnih uslužbencev zaradi statusnih sprememb centrov za socialno delo, in sicer center za socialno delo z dnem vpisa spojitve v sodni register prevzame javne uslužbenke, ki so zaposleni na centrih za socialno delo, ki se spojijo. Javni uslužbenci pri novem delodajalcu ohranijo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnih razmerij, ki so jih imeli pred spojitvijo. Javni uslužbenci bodo z novim delodajalcem sklenili novo pogodbo o zaposlitvi za enako delovno mesto, kot so ga zasedali pri delodajalcu prenosniku. Izjema so regijski koordinatorji za preprečevanje nasilja, katerih delovno mesto se ukinja; ti bodo sklenili pogodbo o zaposlitvi, določeno z aktom o sistemizaciji delovnih mest pri delodajalcu prevzemniku. Glede na to, da bodo novi centri za socialno delo poslovali na svojem sedežu, na lokalnih enotah in stalnih ali občasnih krajevnih pisarnah, bodo javni uslužbenci delo opravljali na lokacijah, kjer bo posloval delodajalec prevzemnik.

Avtomatičen prenos pravic in obveznosti iz pogodbe o zaposlitvi pa ne pomeni, da so javni uslužbenci obvezani nadaljevati delovno razmerje z delodajalcem prevzemnikom. V primeru, da bo javni uslužbenec odklonil prehod in dejansko opravljanje dela pri delodajalcu prevzemniku, mu bo lahko delodajalec prenosnik izredno odpovedal pogodbo o zaposlitvi.

Iz predloga določbe izhaja obveznost obveščanja in posvetovanja s sindikati. Delodajalec prenosnik in imenovani vršilec dolžnosti direktorja pri delodajalcu prevzemniku morata najkasneje 20 dni pred prenosom obvestiti sindikate o taksativno navedenih področjih, in sicer o datumu ali predlaganem datumu prenosa, o javnih uslužbencih, ki se prenašajo na novoustanovljene centre za socialno delo ter o pravnih, ekonomskih in socialnih posledicah prenosa ter predvidenih ukrepih za javne uslužbence. Delodajalec prenosnik in vršilec dolžnosti direktorja pri delodajalcu prevzemniku sta zavezana, da se z namenom, da se doseže sporazum, najmanj 10 dni pred prenosom s sindikati posvetujeta o pravnih, ekonomskih in socialnih posledicah prenosa in o predvidenih ukrepih za javne uslužbence.

K 19. členu:

Iz predloga 2. člena tega zakona izhaja, da bodo centri za socialno delo določeni z uredbo Vlade Republike Slovenije, ravno tako njihova teritorialna pristojnost ter sedež. Uredba bo določila tudi enote in območje delovanja enot.

Predlog tega člena določa rok, do katerega je Vlada Republike Slovenije zavezana izdati navedeno uredbo, in sicer v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

K 20. členu:

Predlog člena določa začetek veljavnosti in uporabe tega zakona. Zakon bo pričel veljati petnajst dni po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, pri čemer je kot datum začetka uporabe določen 1. oktober 2018 zaradi potrebe po ureditvi organizacijskih sprememb centrov za socialno delo.

13. in 15. člen tega zakona ter novi 105.a člen zakona se bodo pričeli uporabljati od dneva uveljavitve tega zakona dalje, saj je potrebno zagotoviti čim hitrejšo uporabo določil, ki se nanašajo na poskusno izvajanje socialno varstvenih dejavnosti. Ravno tako je potrebno socialnim inšpektorjem omogočiti izrekanje ukrepov v inšpekcijskem nadzoru.

Ker Družinski zakonik določa, da z njegovo uveljavitvijo preneha veljati 88. člen Zakona o socialnem varstvu, pri čemer ne določa uporabe te določbe do začetka uporabe Družinskega zakonika, je nastala pravna praznina. Iz tega razloga je uporaba novega 87.a člena določena od dneva uveljavitve tega zakona, pri čemer ta določba velja do začetka uporabe Družinskega zakonika, ta pa se začne uporabljati dve leti po njegovi uveljavitvi (to je dne 15. 4. 2019).

Do začetka uporabe določb iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se glede vprašanj, ki jih te določbe urejajo, še naprej uporabljajo določbe Zakona o socialnem varstvu.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

49. člen

Center za socialno delo opravlja naloge, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi.

Center za socialno delo opravlja tudi storitve socialne preventive, prve socialne pomoči, osebne pomoči, pomoči družini za dom ter organizira skupnostne akcije za socialno ogrožene skupine prebivalstva.

Za občino lahko center za socialno delo opravlja storitve pomoči družini na domu.

Center za socialno delo lahko opravlja tudi druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju.

Center za socialno delo se ustanovi kot javni socialno varstveni zavod.

55. člen

Socialno varstveni zavod upravlja svet zavoda, ki ga poleg predstavnikov ustanovitelja in delavcev, sestavljajo še:

- predstavniki lokalne skupnosti v centru za socialno delo;
- predstavniki lokalne skupnosti in predstavniki oskrbovancev v domu za starejše;
- predstavniki invalidskih organizacij v posebnem zavodu iz 51. člena tega zakona in v varstveno delovnem centru iz 52. člena tega zakona;
- predstavniki zakonitih zastopnikov varovancev v posebnem zavodu in v varstveno delovnem centru;
- predstavniki staršev ali zakonitih zastopnikov otrok in mladoletnikov v domovih za otroke in socialno varstvenih zavodih za usposabljanje.

Podrobnejšo sestavo in številčno razmerje predstavnikov v svetu zavoda določi ustanovitelj z aktom o ustanovitvi. Z aktom o ustanovitvi se določi tudi način imenovanja oziroma izvolitve članov sveta.

56. člen

Strokovno delo in poslovanje socialno varstvenega zavoda organizira in vodi direktor, ki mora imeti:

- visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu,
- v domovih za starejše pa lahko tudi visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo druge družboslovne, zdravstvene ali medicinske smeri, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

Mandat direktorja socialno varstvenega zavoda traja 5 let.

V socialno varstvenem zavodu, v katerem je v skladu z aktom o ustanovitvi poslovanje in vodenje strokovnega dela zavoda ločeno, je ne glede na določbo prejšnjega odstavka za direktorja, ki organizira delo in vodi poslovanje zavoda, lahko imenovana tudi oseba, ki ima visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo in 5 let delovnih izkušenj na področju dejavnosti socialnega varstva ali druge dejavnosti, ki je povezana s socialno varstveno dejavnostjo. Za vodenje strokovnega dela se v takem zavodu imenuje strokovni vodja, ki mora imeti strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

Direktor socialno varstvenega zavoda mora poleg pogojev iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena imeti opravljen program za vodenje socialno varstvenega zavoda, ki ga določi socialna zbornica v soglasju s Strokovnim svetom Republike Slovenije za splošno izobraževanje.

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena je za direktorja lahko imenovan tudi kandidat, ki nima opravljenega programa za vodenje iz prejšnjega odstavka, mora pa ga opraviti najkasneje v enem letu od začetka opravljanja nalog direktorja. Če tega programa ne opravi v roku, mu mandat na podlagi zakona preneha.

Direktorja imenuje in razreši ustanovitelj zavoda.

Če je ustanoviteljica javnega socialno varstvenega zavoda Republike Slovenije, imenuje in razreši direktorja svet zavoda s soglasjem ministra, pristojnega za socialno varstvo, po predhodnem mnenju pristojnega organa lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež.

Če pristojni organ lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež, ne da mnenja iz prejšnjega odstavka v 60 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprošen, lahko svet zavoda nadaljuje postopek imenovanja in razrešitve direktorja brez tega mnenja.

Če minister, pristojen za socialno varstvo, ne da soglasja iz šestega odstavka v 60 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprošen, lahko svet zavoda odloči o imenovanju direktorja brez tega soglasja.

Ne glede na določbo šestega odstavka lahko minister, pristojen za socialno varstvo, sam imenuje direktorja, če ga v roku treh mesecev po prenehanju mandata dotedanjemu direktorju ali po njegovi razrešitvi, ne imenuje svet zavoda. Prav tako lahko minister sam razreši direktorja, če ugotovi:

- da direktor ne opravlja nalog, ki so mu naložene z zakonom ali pri svojem delu krši zakon,
- da je direktor objektivno odgovoren za slabo finančno poslovanje zavoda,
- da je pristojni organ zavoda zavrnil predlog programa dela, ki ga je predložil direktor,
- da je računsko sodišče podalo negativno mnenje o finančnem poslovanju zavoda,
- da je komisija za strokovni in upravni nadzor ugotovila hujše strokovne napake pri izvajanju dejavnosti zavoda,
- da ni poskrbel za začetek razpisnega postopka imenovanja direktorja v roku, ki ga določa statut zavoda.

68.c člen

Skupnost centrov za socialno delo Slovenije na področju izvajanja dejavnosti centrov za socialno delo opravlja naslednje naloge kot javna pooblastila:

1. določa katalog nalog, ki jih izvajajo centri za socialno delo:
 - kot socialno varstvene storitve,
 - kot naloge, ki so jim z zakonom poverjene kot javna pooblastila in
 - kot naloge, ki jim jih nalagajo drugi predpisi, kar za to področje dejavnosti služi kot podlaga za delovanje enotnega informacijskega sistema socialnega varstva;
2. določa standarde in normative za izvajanje posameznih vrst nalog:
 - nalog, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila in
 - nalog, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi.

81. člen

Krajevna pristojnost v vseh zadevah, za katere so pristojni centri za socialno delo, se določi po stalnem prebivališču osebe, ki potrebuje pomoč in varstvo. Če oseba nima stalnega prebivališča, se določi krajevna pristojnost po njenem začasnem prebivališču, če nima niti tega, pa po njenem zadnjem stalnem prebivališču oziroma zadnjem začasnem prebivališču.

Če se krajevna pristojnost ne da določiti po prejšnjem odstavku, se določi po kraju, kjer je nastal povod za postopek.

Krajevna pristojnost za mladoletno osebo se določa po stalnem oziroma začasnem prebivališču obeh staršev. Za mladoletno osebo, katere starši ne živijo skupaj, se določi krajevna pristojnost po stalnem

oziroma začasnem prebivališču tistega od staršev, pri katerem mladoletna oseba živi oziroma, kateremu je bila dodeljena. Če niti eden od staršev mladoletne osebe ni znan, se krajevna pristojnost določi po prejšnjem odstavku.

Krajevna pristojnost v zadevah, v katerih se upravičenost do pravice ugotavlja za vso družino, njeni družinski člani pa imajo prijavljeno stalno oziroma začasno prebivališče na različnih naslovih, se določi po dejanskem prebivališču večine družinskih članov oziroma po stalnem oziroma začasnem prebivališču večine družinskih članov. Če krajevne pristojnosti tako ni mogoče določiti, se določi po kraju, v katerem je nastal povod za postopek.

Če je z aktom o ustanovitvi centra za socialno delo določeno, da znotraj centra za socialno delo delujejo notranje organizacijske enote, ki opravljajo naloge centra za socialno delo po tem zakonu in drugih predpisih za določeno krajevno območje, je za izvajanje nalog centra za socialno delo krajevno pristojna organizacijska enota, katere pristojnost se določi v aktu o ustanovitvi upoštevajoč določbe prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena. V tem primeru je za vodenje in odločanje v postopku pri izvrševanju nalog centra za socialno delo pooblaščen vodja pristojne organizacijske enote.

82. člen

Če sem med postopkom spremenijo okoliščine, na podlagi katerih je bila po tem zakonu določena krajevna pristojnost, nadaljuje postopek glede na spremenjene okoliščine pristojni center za socialno delo.

85. člen

Ministrstvo pristojno za socialno varstvo, lahko določi za postopek v izvrševanju javnih pooblastil drug center za socialno delo, kot tisti, ki je krajevno pristojen, če je očitno, da se bo tako lažje izvedel postopek ali če so za to drugi tehtni razlogi.

Sklep po prejšnjem odstavku izda ministrstvo, pristojno za socialno varstvo na predlog stranke, ki je sprožila postopek, ali na predlog centra za socialno delo.

98. člen

Iz proračuna Republike Slovenije se financirajo:

- dejavnosti, potrebne za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva iz 6. člena tega zakona;
- socialna preventiva;
- prva socialna pomoč;
- pomoč družini za dom;
- izvrševanje javnih pooblastil;
- institucionalno varstvo iz 16. člena tega zakona, razen stroškov storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila;
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji;
- (prenehala veljati);
- investicije v socialno varstvene zavode;
- skupne naloge socialnega varstva iz programa, ki ga vsako leto določi državni zbor;
- naloge socialne zbornice iz drugega odstavka 77. člena tega zakona;
- osebna pomoč;
- naloge, ki jih skupnosti iz 68.a člena tega zakona opravljajo kot javno pooblastilo;
- javni socialnovarstveni programi, razvojni in eksperimentalni socialnovarstveni programi, pomembni za državo in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Ne glede na določbe tega zakona se iz proračuna Republike Slovenije financirajo tudi stroški storitev v zavodih za odrasle, če upravičenec pred prijavo stalnega prebivališča na podlagi četrtega odstavka 8.

člena Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 9/01) na naslovu nastanitvenega centra ali na naslovu zavoda, v katerem je nastanjen, v Republiki Sloveniji ni imel prijavljenega stalnega prebivališča.

105. člen

Socialni inšpektor ne izvede inšpekcijskega nadzora na pobudo, če ugotovi:

- da se pobuda nanaša na ravnanja izvajalca dejavnosti socialnega varstva ali občine, za katere je pobudnik že prejel pisna pojasnila, ugotovitve ali odločitev ministrstva;
- da pobudnik ni zadovoljen z ravnanji izvajalca dejavnosti socialnega varstva, pa ni vložil ugovora zoper delo strokovnega delavca ali drugega delavca po tem zakonu oziroma izvajalec dejavnosti socialnega varstva še obravnava vloženi ugovor, pri čemer še ni potekel razumen rok za obravnavo, oziroma če je izvajalec dejavnosti socialnega varstva ugovoru ugodil in sprejel ustrezne ukrepe za odpravo razloga za ugovor;
- da pobudnik ni izčrpal rednih pravnih sredstev, ki jih določajo procesni predpisi oziroma, da postopki v okviru rednih pravnih sredstev še niso pravnomočno končani;
- da je bil v isti zadevi že opravljen inšpekcijski nadzor, pobudnik pa ne izkaže razlogov za obnovo postopka;
- da sta od ravnanj, ki jih pobudnik kot sporna očita izvajalcu dejavnosti socialnega varstva ali občini minili več kot dve leti.

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, lahko pri določitvi letnega programa dela inšpektorata predlaga vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora na podlagi tega zakona.

Zakon o preprečevanju nasilja v družini

16. člen

(regijska služba za koordinacijo in pomoč žrtvam)

(1) Z namenom zagotavljanja pomoči žrtvam nasilja, izvajanja interventne službe, povezovanja dejavnosti organov in organizacij, spremljanja in analiziranja pojavov nasilja v regiji, se oblikuje regijska služba za koordinacijo in pomoč žrtvam (v nadaljnjem besedilu: regijska služba). Regijska služba izvaja storitve po zakonu, ki ureja socialno varstvo in nujne ukrepe za varovanje otrokovih koristi po zakonu, ki ureja družinska razmerja.

(2) Regijska služba vključuje interventno službo, krizne centre in regijskega koordinatorja za preprečevanje nasilja.

(3) Regijska služba se oblikuje pri centru za socialno delo, ki ga določi njegov ustanovitelj in deluje na območju posameznega centra za socialno delo ali več centrov za socialno delo. Območje delovanja regijske službe določi ustanovitelj.

V. PRILOGE

Uredba o določitvi centrov za socialno delo, njihovega sedeža in teritorialne pristojnosti ter določitvi enot centrov za socialno delo in njihovega območja delovanja

Na podlagi šestega odstavka 49.a člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 114/06 – ZUTPG, 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ in ___) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o določitvi centrov za socialno delo, njihovega sedeža in teritorialne pristojnosti ter določitvi enot centrov za socialno delo in njihovega območja delovanja

1. člen

Ta uredba določa centre za socialno delo, njihov sedež in teritorialno pristojnost ter enote centra za socialno delo in njihovo območje delovanja.

2. člen

Centri za socialno delo v Republiki Sloveniji so:

1. Center za socialno delo Celje s sedežem v Celju za območja upravnih enot: Celje, Laško, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju in Šmarje pri Jelšah;
2. Center za socialno delo Šaleško – Savinjska s sedežem v Velenju za območja upravnih enot: Mozirje, Velenje in Žalec;
3. Center za socialno delo Južna Primorska s sedežem v Kopru za območja upravnih enot: Izola, Koper, Piran in Sežana;
4. Center za socialno delo Gorenjska s sedežem v Kranju za območja upravnih enot: Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič;
5. Center za socialno delo Osrednja Slovenija – vzhod s sedežem v Domžalah za območja upravnih enot: Domžale, Kamnik in Litija;
6. Center za socialno delo Ljubljana s sedežem v Ljubljani za območja upravnih enot: Ljubljana, Logatec in Vrhnika;
7. Center za socialno delo Osrednja Slovenija – zahod s sedežem v Grosuplju za območja upravnih enot: Grosuplje, Kočevje in Ribnica;
8. Center za socialno delo Štajerska s sedežem v Mariboru za območja upravnih enot: Maribor, Pesnica, Ruše in Slovenska Bistrica;
9. Center za socialno delo Pomurje s sedežem v Murski Soboti za območja upravnih enot: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota;
10. Center za socialno delo Severna Primorska s sedežem v Novi Gorici za območja upravnih enot: Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin;
11. Center za socialno delo Dolenjska in Bela Krajina s sedežem v Novem mestu za območja upravnih enot: Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje;
12. Center za socialno delo Posavje s sedežem v Krškem za območja upravnih enot: Brežice, Krško in Sevnica;
13. Center za socialno delo Primorsko – Notranjska s sedežem v Postojni za območja upravnih enot: Cerknica, Ilirska Bistrica in Postojna;
14. Center za socialno delo Podravje s sedežem na Ptujju za območja upravnih enot: Lenart, Ormož in Ptuj;
15. Center za socialno delo Koroška s sedežem v Slovenj Gradcu za območja upravnih enot: Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec in

16. Center za socialno delo Zasavje s sedežem v Trbovljah za območja upravnih enot: Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi.«.

3. člen

Enote centrov za socialno delo v Republiki Sloveniji so:

1. Enote Centra za socialno delo Celje so:

- Enota Celje na območju upravne enote Celje,
- Enota Laško na območju upravne enote Laško,
- Enota Slovenske Konjice na območju upravne enote Slovenske Konjice,
- Enota Šentjur pri Celju na območju upravne enote Šentjur pri Celju in
- Enota Šmarje pri Jelšah na območju upravne enote Šmarje pri Jelšah.

2. Enote Centra za socialno delo Šaleško – Savinjska so:

- Enota Mozirje na območju upravne enote Mozirje,
- Enota Velenje na območju upravne enote Velenje in
- Enota Žalec na območju upravne enote Žalec.

3. Enote Centra za socialno delo Južna Primorska so:

- Enota Izola na območju upravne enote Izola,
- Enota Koper na območju upravne enote Koper,
- Enota Piran na območju upravne enote Piran in
- Enota Sežana na območju upravne enote Sežana.

4. Enote Centra za socialno delo Gorenjska so:

- Enota Jesenice na območju upravne enote Jesenice,
- Enota Kranj na območju upravne enote Kranj,
- Enota Radovljica na območju upravne enote Radovljica,
- Enota Škofja Loka na območju upravne enote Škofja Loka in
- Enota Tržič na območju upravne enote Tržič.

5. Enote Centra za socialno delo Osrednja Slovenija – vzhod so:

- Enota Domžale na območju upravne enote Domžale,
- Enota Kamnik na območju upravne enote Kamnik in
- Enota Litija na območju upravne enote Litija.

6. Enote Centra za socialno delo Ljubljana so:

- Enota Ljubljana – Bežigrad na območju upravne enote Ljubljana, izpostava Bežigrad,
- Enota Ljubljana – Center na območju upravne enote Ljubljana, izpostava Center,
- Enota Ljubljana – Moste Polje na območju upravne enote Ljubljana, izpostava Moste – Polje,
- Enota Ljubljana – Šiška na območju upravne enote Ljubljana, izpostava Šiška,
- Enota Ljubljana – Vič Rudnik na območju upravne enote Ljubljana, izpostava Vič – Rudnik,
- Enota Logatec na območju upravne enote Logatec in
- Enota Vrhnika na območju upravne enote Vrhnika.

7. Enote Centra za socialno delo Osrednja Slovenija – zahod so:

- Enota Grosuplje na območju upravne enote Grosuplje,
- Enota Kočevje na območju upravne enote Kočevje in
- Enota Ribnica na območju upravne enote Ribnica.

8. Enote Centra za socialno delo Štajerska so:

- Enota Maribor na območju upravne enote Maribor,
- Enota Pesnica na območju upravne enote Pesnica,
- Enota Ruše na območju upravne enote Ruše in

- Enota Slovenska Bistrica na območju upravne enote Slovenska Bistrica.
9. Enote Centra za socialno delo Pomurje so:
- Enota Gornja Radgona na območju upravne enote Gornja Radgona,
 - Enota Lendava na območju upravne enote Lendava,
 - Enota Ljutomer na območju upravne enote Ljutomer in
 - Enota Murska Sobota na območju upravne enote Murska Sobota.
10. Enote Centra za socialno delo Severna Primorska so:
- Enota Ajdovščina na območju upravne enote Ajdovščina,
 - Enota Idrija na območju upravne enote Idrija,
 - Enota Nova Gorica na območju upravne enote Nova Gorica in
 - Enota Tolmin na območju upravne enote Tolmin.
11. Enote Centra za socialno delo Dolenjska in Bela Krajina so:
- Enota Črnomelj na območju upravne enote Črnomelj,
 - Enota Metlika na območju upravne enote Metlika,
 - Enota Novo mesto na območju upravne enote Novo mesto in
 - Enota Trebnje na območju upravne enote Trebnje.
12. Enote Centra za socialno delo Posavje so:
- Enota Brežice na območju upravne enote Brežice,
 - Enota Krško na območju upravne enote Krško in
 - Enota Sevnica na območju upravne enote Sevnica.
13. Enote Centra za socialno delo Primorsko – Notranjska so:
- Enota Cerknica na območju upravne enote Cerknica,
 - Enota Ilirska Bistrica na območju upravne enote Ilirska Bistrica in
 - Enota Postojna na območju upravne enote Postojna.
14. Enote Centra za socialno delo Podravje so:
- Enota Lenart na območju upravne enote Lenart,
 - Enota Ormož na območju upravne enote Ormož in
 - Enota Ptuj na območju upravne enote Ptuj.
15. Enote Centra za socialno delo Koroška so:
- Enota Dravograd na območju upravne enote Dravograd,
 - Enota Radlje ob Dravi na območju upravne enote Radlje ob Dravi,
 - Enota Ravne na Koroškem na območju upravne enote Ravne na Koroškem in
 - Enota Slovenj Gradec na območju upravne enote Slovenj Gradec.
16. Enote Centra za socialno delo Zasavje so:
- Enota Hrastnik na območju upravne enote Hrastnik,
 - Enota Trbovlje na območju upravne enote Trbovlje in
 - Enota Zagorje ob Savi na območju upravne enote Zagorje ob Savi.«.

4. člen

Območje delovanja enot centra za socialno delo za socialno varstvene storitve, postopke v izvrševanju javnih pooblastil ali naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, se določi ob smiselnem upoštevanju prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka 85. člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16 in 52/16 – ZPPreb-1).

5. člen

Direktor centra za socialno delo lahko določi za socialno varstvene storitve, postopke v izvrševanju javnih pooblastil ali naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, drugo enoto centra za socialno delo, kot je tista, v katere območje delovanja sodi zadeva, če je očitno, da se bo tako lažje izvedel postopek, ali če so za to drugi tehtni razlogi.

Sklep izda direktor centra za socialno delo na predlog stranke, ki je sprožila postopek, ali na predlog enote centra za socialno delo. Zoper sklep pritožba ni dovoljena.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

6. člen

Z uveljavitvijo te uredbe prenehata veljati:

1. sklep Vlade Republike Slovenije št. 12200-2/2014/4 z dne 9.12.2010 o oblikovanju regijskih služb za koordinacijo in pomoč žrtvam in o določitvi območja njihovega delovanja,
 2. sklep ministrstva, pristojnega za socialne zadeve, št. 920-001/03 z dne 25.11.2003 o teritorialni pristojnosti centrov za socialno delo Slovenije,
- uporabljata pa se do začetka uporabe te uredbe.

7. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. oktobra 2018.